

**ŠALČININKŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS
IR TVARKYMO IKI 2027
METŲ PLANAS**

TURINYS

1. ĮVADAS	7
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	9
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	11
3.1. Šalčininkų rajono savivaldybė	11
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra	11
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	15
3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	15
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos	16
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	17
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	19
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas	20
3.7. MKA surinkimas ir MBA	21
3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne	22
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	25
3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	26
3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas	26
3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas	27
4. Ankstesnių atliekų tvarkymo planų užduočių vykdymas	28
ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	33
1. ŠALČININKŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	34
1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	35
1.2. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	41
2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS	77
2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	77
2.2. Infrastruktūros plėtra	79
3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS	86
4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	88

PAVEIKSLAI

Pav. 1 Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo	11
Pav. 2 DGASA (mėlyna spalva) ir ŽAKA (žalia spalva) aikštelės	19
Pav. 3 Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje, tonos	20
Pav. 4 Į MBA šalinamos MKA, tonos (1)	21
Pav. 5 MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas	22
Pav. 6 Šalčininkų rajono savivaldybės šalinamų atliekų sudėtis 2020 metais	24
Pav. 7 Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai, tonos (1).....	25
Pav. 8 Atliekų tvarkymas Šalčininkų rajono savivaldybėje	29
Pav. 9. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.	42
Pav. 10. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.....	43
Pav. 11. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.....	43
Pav. 12. 5 tikslo uždavinys	44
Pav. 13. Atliekų konteineriai.....	82
Pav. 14. DĖK'ui iniciatyva	83
Pav. 15. Stotelių DĖK'ui sistema	83
Pav. 16. Stotelės DĖK'ui.....	84
Pav. 17. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.....	85

LENTELĖS

Lentelė 1. Komunalinių atliekų tvarkytojas Šalčininkų rajono savivaldybėje	15
Lentelė 2. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas, 2020 m. ir 2021 m.	20
Lentelė 3. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis gyventojui Vilniaus apskrities savivaldybėse (tonos/metus).....	21
Lentelė 4. Į MBA šalinamos MKA Šalčininkų rajono savivaldybėje, tonos	21
Lentelė 5. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos	22
Lentelė 6. Šalinamų į regioninį sąvartyną MKA kiekiai (t/metus)	23
Lentelė 7. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui kg/metus, 2020 m.	24
Lentelė 8. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje	26
Lentelė 9. Žaliųjų atliekų surinkimas Šalčininkų rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėje	26
Lentelė 10. DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)	27
Lentelė 11. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas	29
Lentelė 12. Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nustatytų užduočių vertinimas	31
Lentelė 13. Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė	32
Lentelė 14. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	35
Lentelė 15. VAPTP tikslai ir uždaviniai.....	36
Lentelė 16. VAPTP užduotys ir siekiai	38
Lentelė 17. Kitos užduotys, keliamos VAPTP	39
Lentelė 18. VAPTP užduotys ir siekiai	73
Lentelė 19. Kitos užduotys, keliamos VAPTP	75
Lentelė 20. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Šalčininkų rajono savivaldybėje	78
Lentelė 21. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2022–2027 m., t.	78
Lentelė 22. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Šalčininkų rajono savivaldybėje	86
Lentelė 23. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	88

Lentelė 24. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEĮA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksploduoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
RAAD	Regiono aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
VAATC	UAB „VAATC“ (Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007-2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema –tai nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Vilniaus regiono atliekų bei Šalčininkų rajono savivaldybės tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas, kurio rengimo procese dalyvavo Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos atstovai, bei UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ bei UAB „Jostra“ konsultantai, planuojant regionines priemones – UAB „VAATC“ atstovai.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius – ekonominius ir higienos reikalavimus ir teikiančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Šalčininkų rajono savivaldybės kaip ir viso Vilniaus regioninio komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Sekantis prioritetas - paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti, atitinka VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021-2027 m. periodui.

Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Šalčininkų rajono savivaldybės regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą, buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenys už 2016 – 2021 metus ;
- VAATC pateikti ir viešoje erdvėje publikuojami duomenys (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Vilniaus regiono ir Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenys surinkti darbinių vizitų į visas savivaldybes metu.

Reikia atkreipti dėmesį, kad iš skirtingų šaltinių surinkta informacija ne visada sutapo, o ta pati informacija iš vieno šaltinio skirtingų metų duomenims buvo taip pat labai kintanti, o tai neleidžia daryti išvadų apie atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijas. Viena iš pagrindinių duomenų nesutapimo iš skirtingų šaltinių bei pagal metus priežasčių - skirtingų atliekų priskyrimas komunalinėms atliekoms. Siekiant suvienodinti duomenų netikslumus, Plane daugiausia naudojami Aplinkos apsaugos agentūros duomenys. Kadangi nuo 2018 metų buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka, ataskaitos lentelėse ir analizėje pateikiami duomenys už 2018 – 2020 (2021), o prieduose pateikiami visi surinkti statistiniai duomenys.

Sprendimą dėl Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Šalčininkų rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į UAB VAATC bei gyventojų siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Šalčininkų rajono savivaldybės regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 – 455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais;
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis

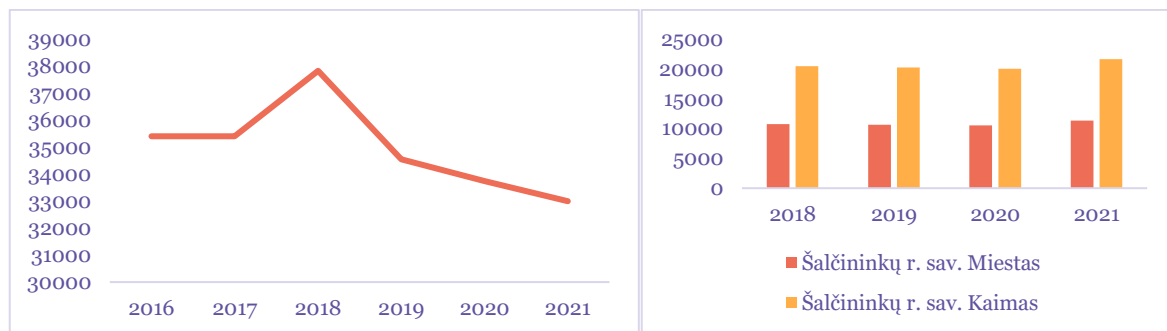
atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;

- Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 217;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Šalčininkų rajono savivaldybė

Šalčininkų rajono savivaldybė yra įsikūrusi Vilniaus apskrities pietrytinėje dalyje, Baltarusijos pasienyje. Rajono plotas 1491,4 kv. km., tai trečia pagal dydį regiono savivaldybė, gyventojų tankumas - 20 žm./km². Administracinis centras - Šalčininkai, 42 km nuo Vilniaus, kiti rajono miestai - Eišiškės, Baltoji Vokė, miesteliai Jašiūnai, Turgeliai ir Dieveniškės. Rajonas ribojasi su Vilniaus, Trakų ir Varėnos rajonais, pietuose ir rytuose rajono ribos sutampa su Lietuvos - Baltarusijos valstybine siena. Šalčininkų rajono miškai užima 43,77% rajono ploto (miškingumas 1,5 karto didesnis negu vidutiniškai Lietuvoje, didžiausias miškų masyvas - Rūdinkų giria).. Miestai ir gyvenvietės užima 2,21% Šalčininkų rajono ploto. Didžioji rajono dalis yra monotoniško reljefo Eišiškių plynaukštėje, šiaurės vakarai - šilais apaugusioje smėlingoje Dainavos žemumoje, rytinė rajono dalis - Medininkų aukštumoje, kurioje prie Katkuškių iškilusi aukščiausia (265 m) rajono vieta. Žemiausia rajono vieta (121 m) yra ten, kur Šalčia kerta rajono administracinę ribą.

Pav. 1 Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo

Reikia atkreipti dėmesį, kad Šalčininkų rajono savivaldybėje stebimas neženklus gyventojų mažėjimas. Statistikos departamento duomenimis nuo 2014 m. iki 2020 m. bendrai Šalčininkų rajono savivaldybėje gyventojų skaičius sumažėjo 7 proc. t. y. vidutiniškai apie 0,9 proc. per metus, o 2021 metais gyventojų sumažėjo dar daugiau kaip 700. Šalčininkų rajono savivaldybėje apie 65 % visų gyventojų gyvena kaimo vietovėse. Detalus duomenys pateikti 2 priede.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka Šalčininkų rajono savivaldybė atsako už savivaldybių teritorijose susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo bei pervežimo į regioninę sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuotės atliekų, žaliųjų atliekų,

pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei kitų specifinių tinkančių panaudoti ar kitaip perdirbti atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos teikiamas yra pavestas savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Šalčininkų rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- viešųjų pirkimo būdu parenka atliekų tvarkytojus;
- organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse;
- kontroliuoja VAATC veiklą savivaldybėje;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja bešeimininkų atliekų tvarkymą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Šalčininkų rajono savivaldybės administracija rengia, o taryba tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planus bei atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybės atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir priemonės yra suderinamos su regioniniu atliekų tvarkymo planu bei turi atitikti Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatus. Sėkmingam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Šalčininkų rajono savivaldybė parengė ir patvirtino atliekų tvarkymo planą (Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 29 d. sprendimas Nr. T-287) bei atliekų tvarkymo taisykles (2016 m. birželio 28 d. Savivaldybės Tarybos sprendimu Nr. T-495) 2022 m. lapkričio 29 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-998 buvo patvirtintos naujos Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės.

Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- ✓ mišrių komunalinių atliekų;
- ✓ antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- ✓ biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- ✓ specifinių atliekų (didžiųjų, statybinių ir kt.);
- ✓ apmokestinamųjų gaminių (elektros ir elektroninės įrangos, padangų, naudotos alyvos ir kt.

- atliekų);
- ✓ komunalinių pavojingų atliekų;
- ✓ gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- ✓ bešeimininkų atliekų.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą 2003 m. vasario 21 d. aštuonios Vilniaus apskrities savivaldybės (Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Vilniaus miesto bei Vilniaus rajono) pasirašė ribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens– UAB „VAATC“, steigimo sutartį. UAB „VAATC“ įregistruota 2003 m. balandžio 28 d. Bendrovės akcininkai– aštuonios Vilniaus regiono savivaldybės:

- ❖ Vilniaus miesto savivaldybė– 1 346 157 akcijos (74,92 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Elektrėnų savivaldybė– 43 943 akcijos (2,44 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Šalčininkų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Širvintų rajono savivaldybė– 32 960 akcijos (1,83 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Švenčionių rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Trakų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- ❖ Ukmergės rajono savivaldybė– 76 903 akcijos (4,28 %) įstatinio kapitalo;
- ❖ Vilniaus rajono savivaldybė– 131 834 akcijos (7,33 %) įstatinio kapitalo.

Pagrindiniai UAB „VAATC“ veiklos tikslai:

- ✚ sukurti ir įdiegti Vilniaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat, ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai;
- ✚ tenkinti viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje;
- ✚ siekti, kad atliekų tvarkymo paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.

2015 m. birželio 12 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/1S-16 patvirtintame Vilniaus apskrities regioniniame 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plane, nustatyti šie UAB „VAATC“, kaip regioninės atliekų tvarkymo bendrovės, veiklos uždaviniai:

- skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje;
- plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą;
- plėtoti ir eksploatuoti specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą;
- plėtoti buityje susidarantių pavojingų atliekų surinkimo sistemą;
- sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį;
- užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją;
- regioninio sąvartyno veiklos sąnaudų optimizavimas;
- optimizuoti regioninio sąvartyno veiklos sąnaudas;
- nustatyti optimalią naujos sąvartyno sekcijos konfigūraciją atsižvelgiant į planuojamus atliekų srautus ir sudėtį;
- optimizuoti filtrato tvarkymą;
- atskirti paviršines nuotekas ir spręsti jų tvarkymo Elektrėnų nuotekų valymo įrenginiuose (toliau– NVĮ) klausimą;
- uždengti užpildytą sąvartyno kaupo dalį ir paviršines nuotekas nuo šios dalies surinkti atskirai ir, suderinus su Aplinkos apsaugos agentūra, išleisti šias nuotekas į aplinką arba tvarkyti Elektrėnų NVĮ;
- išspręsti filtrato koncentrato grąžinimo į sąvartyno kaupą problemą, eksploatacijos metu naujoje

- sekcijoje įrengiant infiltracinę sistemą;
- parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiams (toliau – MBA įrenginys);
- parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti atliekų kogeneracinei jėgainei.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui, tačiau iš esmės UAB VAATC vykdo regioninę veiklą:

- ✓ MBA įrenginių eksploatavimo kontrolė;
- ✓ Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno (toliau – Sąvartynas) eksploatavimas, sekcijų įrengimas, uždarymas, priežiūra po uždarymo;
- ✓ žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – ŽASA) eksploatavimas;
- ✓ didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) eksploatavimas;
- ✓ didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Vilniuje, Graičiūno 36D eksploatavimas;
- ✓ Vilniaus regione esančių netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūra po uždarymo ir monitoringas;
- ✓ dalijimosi daiktais stotelių DĖK'ui eksploatavimas;
- ✓ investicinių projektų, skirtų įrengti regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus, įgyvendinimas;
- ✓ visuomenės informavimas komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo klausimais.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijose vykdo įmonės, sudariusios sutartis su vietos savivalda – savivaldybe arba savivaldybės kartu įsteigtu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi. Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos pagrindinės funkcijos:

- ✚ mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA,
- ✚ atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais,
- ✚ kolektyvinių konteinerių priežiūra,
- ✚ buityje susidarančių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais vežti statybos ir griovimo atliekas;
- ✚ pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais rinkti ir vežti biologiškai skaidžias (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliąsias atliekas (žolę, medžių šakas, lapus);
- ✚ teikti savivaldybei informaciją apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitas apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius,
- ✚ gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti papildančias pakuočių, EEĮ, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas.

Lentelė 1. Komunalinių atliekų tvarkytojas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutartis su savivaldybe	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Surenkamos atliekos
UAB „Ecoservice“	Turi	2021-03-17	2028-03-17	Mišrių komunalinių atliekų, biologiškai skaidžių atliekų, statybos ir griovimo, padangų atliekų surinkimas
UAB „Ecoservice“	Turi	2021-03-19	2028-03-19	Pakuočių ir popieriaus atliekų surinkimas
UAB „Kauno stiklas“	Turi	2021-08-26	2024-08-26	Stiklo bei stiklo pakuotės surinkimas
UAB „Ekobazė“	Turi	2021-09-14	2024-08-26	Pakuočių (išskyrus stiklą) bei popieriaus atliekų paruošimo perdirbti ir naudoti bei perdirbimo ir naudojimo paslaugų teikimas.

Šaltinis AAA

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių, – savivaldybės lėšų, UAB VAATC įmokų gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti uždavinius, kurie numatyti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Šalčininkų rajono savivaldybė įgyvendina 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.2.1-APVA-R-008 priemonės „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ projektą „Didelių gabaritų bei kitų atliekų surinkimo aikštelės Geranionų g. 44a, Dieveniškėse statyba“.

Taip pat Šalčininkų rajono savivaldybėje vykdomi projektai pagal Paraišką Nr. ATP-AM-NPT01-0013 („Dotacijos naudotų padangų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymui“), bei Nr. ATP-AM-AST01-0046 („Subsidijos ir dotacijos namų ūkiuose susidariusiems asbesto atliekoms tvarkyti“). Visos projekto išlaidos finansuojamos APVA. Rajono gyventojams pateikta 6375 vnt. individualių rūšiuojamųjų konteinerių komplektų (vienas 240 l. talpos konteineris popieriui, plastikui bei pakuotei bei 120 l. talpos konteineris stiklui ir stiklo pakuotei).

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Šalčininkų rajono savivaldybėje nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Šalčininkų rajono savivaldybėje įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos:

- ✚ Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių ar kitų regioninio kitų apdorojimo įrenginių sąnaudos;
- ✚ Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- ✚ Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).
- ✚ Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo – UAB VAATC patiriamas sąnaudas sudaro:
- ✚ Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- ✚ Šalinimo veiklos sąnaudos - visos su Vilniaus regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui.
- ✚ Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.).
- ✚ Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės sąnaudos - aikštelėje dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.).
- ✚ Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos.
- ✚ UAB VAATC administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- ✚ „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- ✚ „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas susidarantiems atliekų kiekiui;
- ✚ „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas.

Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t.y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

„Teršėjas moka“ principas Šalčininkų rajono savivaldybėje įgyvendinamas remiantis savivaldybės pasirinkta apmokestinimo sistema - Vietinė Rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą. Vietinės Rinkliavos nuostatai, Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo patvirtinti rajono savivaldybės Tarybos 2016 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T-609.

Dvinarė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka (susidedanti iš dviejų dedamųjų – pastoviosios ir kintamosios) už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, įskaitant ir visos atliekų tvarkymo sistemos išlaikymą (mechaninio biologinio atliekų apdoravimo įrenginių, Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, didelių gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių, kitų atliekų tvarkymo įrenginių), galiojanti savivaldybės teritorijoje, ir kurią kiekvienas mokėtojas privalo sumokėti nustatyta tvarka. Rinkliavos dydžiai (kintamoji ir pastovioji dalys) nustatomi pagal tikslinę nekilnojamojo turto objektų naudojimo paskirtį, nustatytas komunalinių atliekų susikaupimo normas, apmokestinamuosius parametrus bei priskirtas kintamas ir pastovias būtinąsias sąnaudas. Visi regiono gyventojai už mokamą Rinkliavą turi teisę naudotis regionine komunalinių atliekų tvarkymo sistema, aprūpinami konteneriais, turi galimybes naudotis atliekoms rūšiuoti skirtomis kontainerinėmis aikštelėmis bei aikštelėmis didelių gabaritų atliekoms, naudotis kompostavimo aikštele bei kita komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija nustato nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkai arba įgalioti asmenys privalo mokėti nustatyta rinkliavą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas), kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DI-150. Sąrašė yra nurodyti gyvenamosios paskirties pastatai – pastatai, naudojami gyventi vienam ar daugiau, vienai ar daugiau šeimų. Kiekviena savivaldybė organizuoja tik jos teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų tvarkymą. Atliekų turėtojai, veiklą vykdančios ar gyvenančios (turintys nekilnojamojo turto) keliose savivaldybėse, turi naudotis kelių atitinkamų savivaldybių organizuotomis komunalinių atliekų tvarkymo sistemomis. Šalčininkų rajono savivaldybėje pasirinkta kintamojo dalis - Konteinerio dydis ir ištuštinimo dažnumas arba gyventojų skaičius/objektų skaičius priklausomai nuo nekilnojamojo turto paskirties.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus bei dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Vilniaus regione bei Šalčininkų rajono savivaldybėje sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius bei leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Vilniaus regiono komunalinių atliekų sąvartynas, pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio 26 d. Kazokiškių kaime, Elektrėnų savivaldybėje. Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, iš jų

27,1 ha užima atliekų kaupio (6 sekcijų) plotas. Sąvartyne per 20 metų laikotarpį planuojama sukaupti beveik 6 milijonus tonų atliekų, tačiau šis terminas bus žymiai ilgesnis pastačius MBA įrenginius. Įskaitant kasdieninio uždengimo medžiagą ir uždengiamąjį sluoksnį, sąvartyno tūris sieks apie 7 milijonus m³ arba tonų (projekte priimtas 1 000 kg/m³ atliekų tankis). Sąvartyne įdiegtos filtrato ir sąvartyno dujų surinkimo sistemos. Filtratas yra iš dalies valomas vietiniuose įrenginiuose arba išvežamas į Vilniaus miesto nuotekų valymo įrenginius. Dujos naudojamos katilinėje Vievio mieste. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis likusi sąvartyno talpa 3 114 575 tonų (3 114 575 m³).

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 - 2020 metams reikalavimais savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi sekančių reikalavimų:

- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- ✚ vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- ✚ savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Šalčininkų rajono savivaldybėje konteinerinių aikštelių schema patvirtinta Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymas. Nr. DĮV-1889 Dėl Šalčininkų rajono savivaldybės mišrių komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas patvirtinimo“.

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelis metus (2018 - 2020 m) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų kiekis nepasikeitė – 113 konteinerinių aikštelių, tai yra vienas toks komplektas 364 gyventojams, kas pilnai atitinka tiek valstybinio, tiek regioninio ir rajoninio planų reikalavimus. 2021 metais tokiu aikštelių jau buvo 117, arba vienas toks komplektas 282 gyventojams.¹

Konteinerių skaičius antrinių žaliavų bei pakuočių surinkimui taip pat kiekvienais metais didėja. Paprastai šie konteineriai (didesnės talpos) statomi kartu su MKA konteineriais konteinerinėse aikštelėse, o individualių gyvenamųjų namų savininkai aprūpinami 120-240 l talpos konteineriais stiklo pakuotėms ir bei popieriaus ir plastiko atliekoms ir pakuotėms rūšiuoti (2020 metais tokių konteinerių skaičius siekė 6 375 vnt., arba 61% visų rajono individualių namų). Konteinerius aptarnauja įmonės pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis. Detalūs duomenys pateikti 4 ir 5

¹ Šalčininkų rajono savivaldybės duomenys

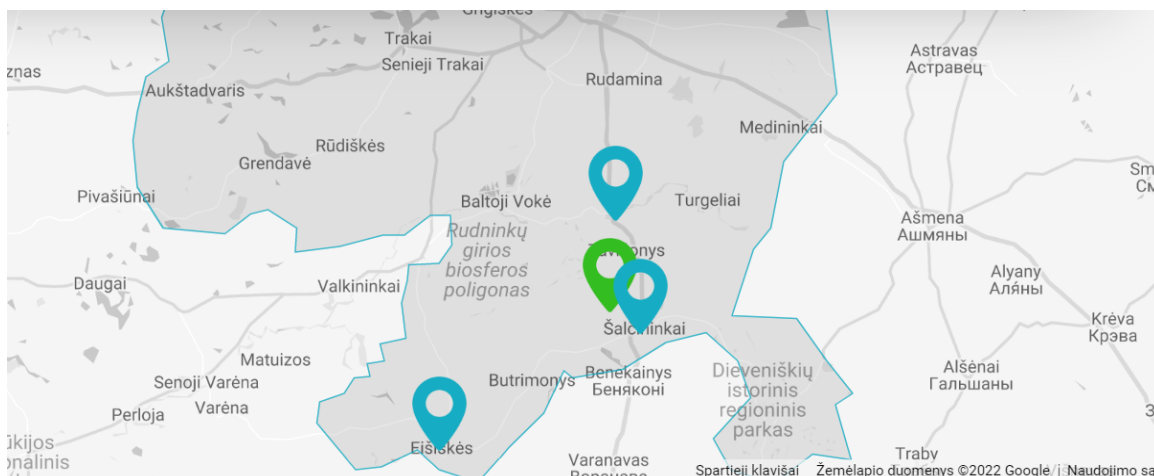
prieduose.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 - 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys. Šių uždavinių įgyvendinimui savivaldybių teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014 - 2020 metais, Šalčininkų rajono savivaldybės buvo išdalinta 3 tūkstančiai kompostavimo dėžių.

Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojai taip pat gali namų ūkyje susidariusias žaliasias atliekas nemokamai pristatyti į kompostavimo aikštelę, esančią Čiužakampio k., Šalčininkų rajonas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 - 2020 metams reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse. Šalčininkų rajono savivaldybėje yra įrengtos 3 tokios aikštelės.

Nepavojingų atliekų DGASA pajėgumai rajone siekia nuo 210 iki 1993 t/m. Pavojingųjų atliekų - 20 t/m.

Pav. 2 DGASA (mėlyna spalva) ir ŽAKA (žalia spalva) aikštelės

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Šalčininkų rajono savivaldybėje 2020 šis rodiklis gyventojams jau siekė 97 %.

Lentelė 2. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtos užduočių vykdymas, 2020 m. ir 2021 m.

Daugiabučių gyvenamųjų namų būtų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų būtų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
2020 m.				
99,46	97,64	57	100,00	73,75

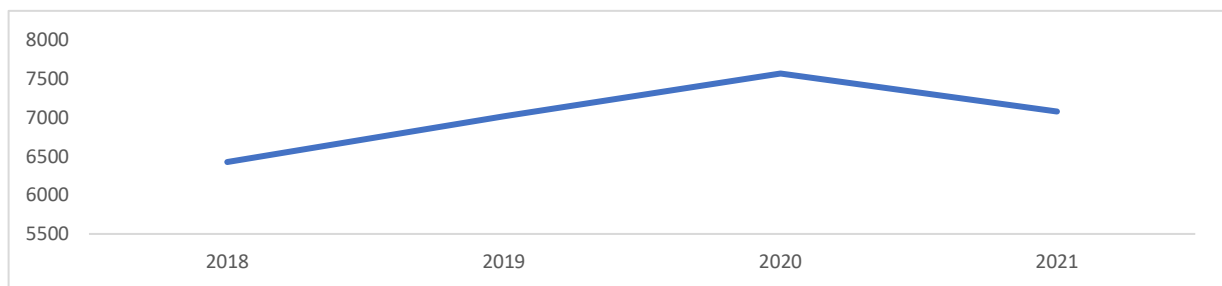
Šaltinis: AAA.

Reikia atkreipti dėmesį, kad šis rodiklis atspindi sudarytų sutarčių santykį su bendru gyventojų skaičiumi. Dėl šios priežasties komunalinių atliekų paslaugos užtikrinimo vertinimas turėtų būti atliekamas ne nustatant pasirašytų paslaugų sutarčių santykį su gyventojų skaičiumi, bet vertinant faktines gyventojų galimybes naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014–2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus, Komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje susidarė daugiau kaip 7,5 tūkstančių tonų komunalinių atliekų. Reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalūs duomenys pateikti 3 priede.

Pav. 3 Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje, tonos

Per pastaruosius kelis metus matomas nedidelis (apie 2 proc.) susidarančių komunalinių atliekų didėjimas, tačiau 2021 komunalinių atliekų kiekis vėl sumažėjo 500 tonų. Toks atliekų susidarymo „šuo“ gali būti paaiškinamas neatitikimais dėl atliekų priskyrimo tam ar kitam atliekų kodui bei įtraukimui į komunalinių atliekų kiekį.

Vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg komunalinių atliekų, o Šalčininkų rajono gyventojui 2020 m. susidarė 220 kg komunalinių atliekų - tai yra matomas

nedidelis didėjantis kiekis vienam asmeniui lyginant su 2018 m., tačiau 2021 metais susidarymo norma sumažėjo iki 210 kg. gyventojui per metus.

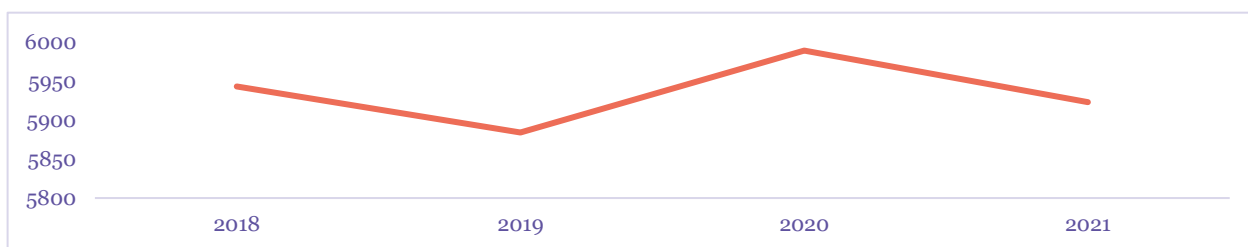
Lentelė 3. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis gyventojui Vilniaus apskrities savivaldybėse (tonos/metus)

	2018	2019	2020	2021
Šalčininkų r. sav.	0,17	0,20	0,22	0,21
Vilniaus regiono vidurkis	0,38	0,33	0,31	0,34

Šaltinis: AAA duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

3.7. MKA surinkimas ir MBA

Visos Šalčininkų rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (MKA) yra transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius (Jočionių g. 13, Vilnius), kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. gegužės 3 d. MKA surenka įmonės, laimėjusios viešuosius pirkimus ir pasirašiusios sutartis su savivaldybe.

Pav. 4 | MBA šalinamos MKA, tonos (1)

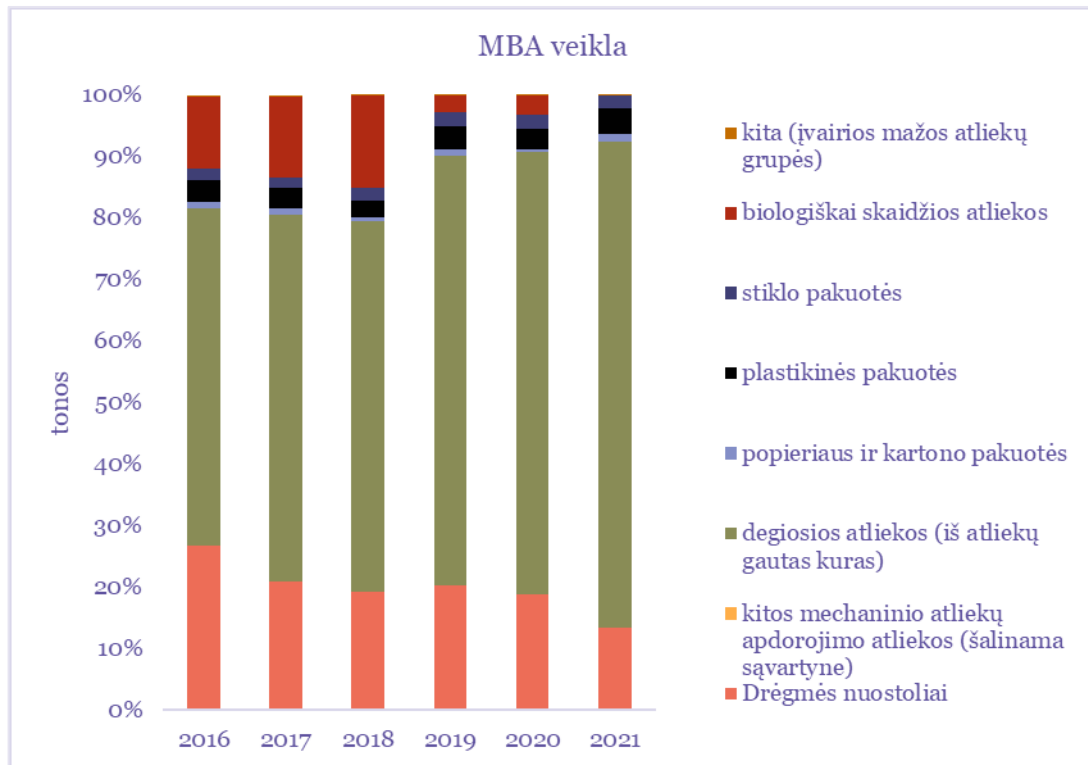
AAA duomenys rodo, kad šalinamų atliekų kiekiai Šalčininkų rajono savivaldybėje nelabai keičiasi, tai yra nuo 5 943 tonų 2018 metais iki 5 989 tonų 2020 metais. 2021 metais šalinamų atliekų kiekis nežymiai sumažėjo.

Lentelė 4. | MBA šalinamos MKA Šalčininkų rajono savivaldybėje, tonos

2018	2019	2020	2021
5 943	5 884	5 989	5 923

Šaltinis: AAA duomenys

MBA įrenginiuose atliekos rūšiuojamos atskiriant tolimesniam apdirbimui ir naudojimui tinkančias antrines žaliavas (apie 8% nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių), o biologiškai skaidžios atliekos (apie 4% nuo bendro šalinamo atliekų kiekio, neskaitant drėgmės nuostolių) yra apdorojamos. MBA įrenginiuose taip pat gaunamas degių atliekų, skirtų panaudojimui energijai gauti, srautas sudaro apie 90 % visų atliekų, o netinkamos perdirbimui ir apdorojimui atliekos šalinamos sąvartyne.

Pav. 5 MBA įrenginiuose gaunamų medžiagų pasiskirstymas

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo atliekos bei kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne.

Vilniaus regiono komunalinių atliekų sąvartynas, pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio 26 d. Kazokiškių kaime, Elektrėnų savivaldybėje. Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, iš jų 27,1 ha užima atliekų kaupimo (6 sekcijų) plotas. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis likusi sąvartyno talpa 3 114 575 tonų (3 114 575 m³). 2020 m. sąvartyne buvo sutvarkyta daugiau kaip 165 tūkstančiai tonų atliekų.

Lentelė 5. Vilniaus apskrities regioniniame sąvartyne 2020 m. pašalintos atliekos

Kodas	Atlieka	tonos	% nuo bendro šalinamo kiekio
03 01 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	10	0,01%
03 03 07	mechaniškai atskirtas popieriaus ir kartono atliekų virinimo brokas	626	0,38%
04 02 99	kitaip neapibrėžtos atliekos	80	0,05%
10 01 01	dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės (išskyrus garo katilų dulkes, nurodytas 10 01 04)	458	0,28%
10 01 03	lakieji durpių ir neapdorotos medienos pelenai	79	0,05%
12 01 21	naudotos šlifavimo dalys ir šlifavimo medžiagos, nenurodytos 12 01 20	24	0,01%
17 06 01	izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto	42	0,03%

17 06 04	izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03	12 681	7,66%
17 06 05	statybinės medžiagos, turinčios asbesto	1 804	1,09%
17 09 04	mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03	3 824	2,31%
19 08 01	grotų atliekos	1 031	0,62%
19 08 02	smėliagaudžių atliekos	40	0,02%
19 12 08	tekstilės gaminiai	451	0,27%
19 12 09	mineralinės medžiagos (pvz., smėlis, akmenys)	168	0,10%
19 12 10	degiosios atliekos (iš atliekų gautas kuras)	112 196	67,76%
19 12 12	kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos, nenurodytos 19 12 11	48 315	29,18%
20 01 38	mediena, nenurodyta 20 01 37	2 438	1,47%
20 02 03	kitos biologiškai neskaidžios atliekos	530	0,32%
20 03 07	didelių gabaritų atliekos	418	0,25%

Šaltinis: VAATC duomenys

Didžiąją dalį regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų sudaro likusios po mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, neskaitant, sąvartyne laikinai šalinamų degiųjų atliekų (iš atliekų atgautasis kuras), kurios sudaro 67,76 % visų sąvartyne šalinamų atliekų, visos likusios šalinamos atliekos tesudaro tik 3 procentus. Tai - daugiausia neperdirbamos ar kitaip panaudoti netinkančios atliekos (izoliacinės medžiagos, tekstilės gaminiai ir panašiai).

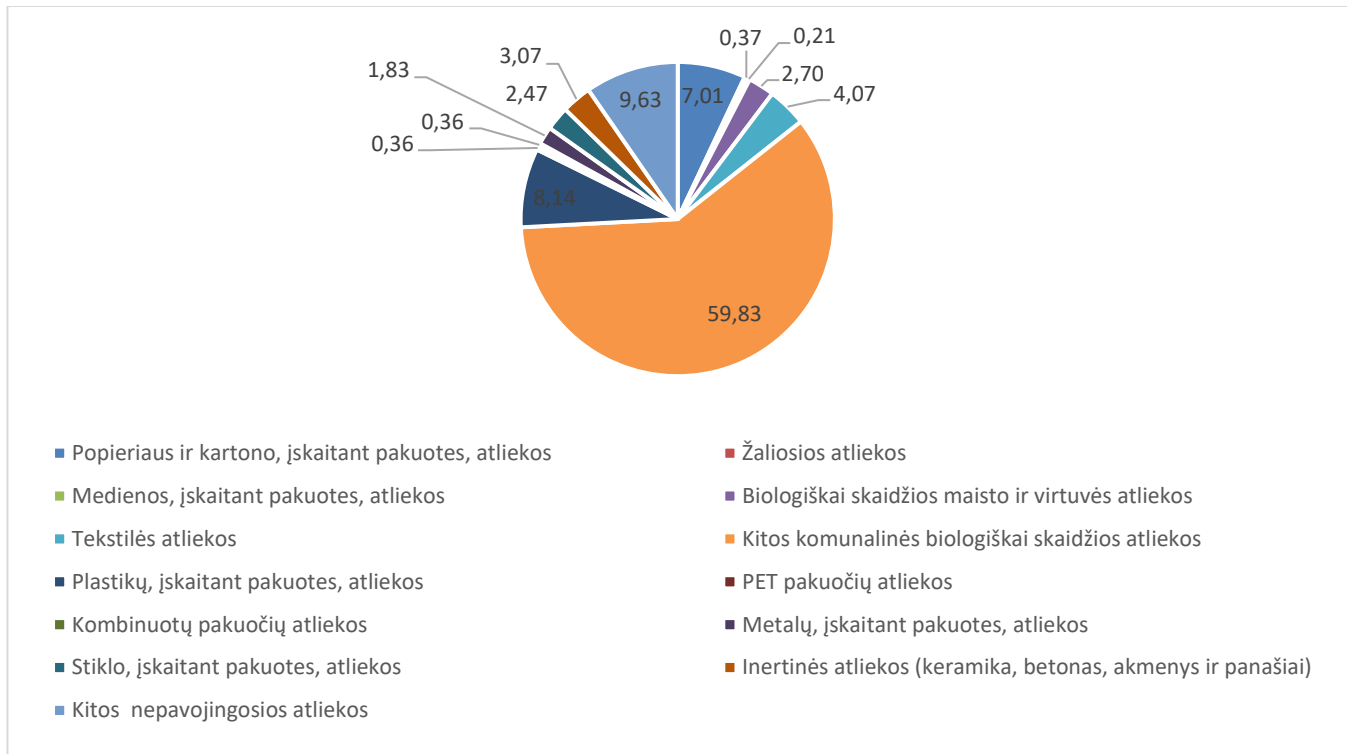
Reikia pastebėti kad nuo 2016 metų, pradėjus eksploatuoti MBA įrenginius, šalinamų į regioninį sąvartyną atliekų kiekiai sumažėjo daugiau kaip 20 procentų. Tam žinoma įtakos turėjo ir bendras atliekų susidarymo mažėjimas.

Lentelė 6. Šalinamų į regioninį sąvartyną MKA kiekiai (t/metus)

2016	2017	2018	2019	2020	2021
109 882	128 505	149 137	179 150	165 587	88 404

Šaltinis: UAB VAATC duomenys

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 "Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin., 2011, Nr. 109-5148), MBA įrenginiuose vykdomi šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai

Pav. 6 Šalčininkų rajono savivaldybės šalinamų atliekų sudėtis 2020 metais

Iš grafike pateiktų duomenų matosi, kad nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų, tokių kaip popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, kiekis šalinamose MKA yra didelis o tai sudaro potencialą plėsti atskirą antrinių žaliavų surinkimą.

Lentelė 7. Šalinamų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojui kg/metus, 2020 m.

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	15,4
Žaliosios atliekos	0,80
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,45
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	5,94
Tekstilės atliekos	8,94
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	131,6
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	17,90
PET pakuočių atliekos	0,78
Kombinuotų pakuočių atliekos	0,79
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	4,02
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	5,42

Šaltinis: Konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis

Vis dėlto reikia atkreipti dėmesį į tai, kad toks šalinamų atliekų sudėties vertinimas nėra visai tikslus, nes nėra aiški šalinamų į sąvartynus sudėties tyrimų metodika (mėginių apimtys, tyrimo

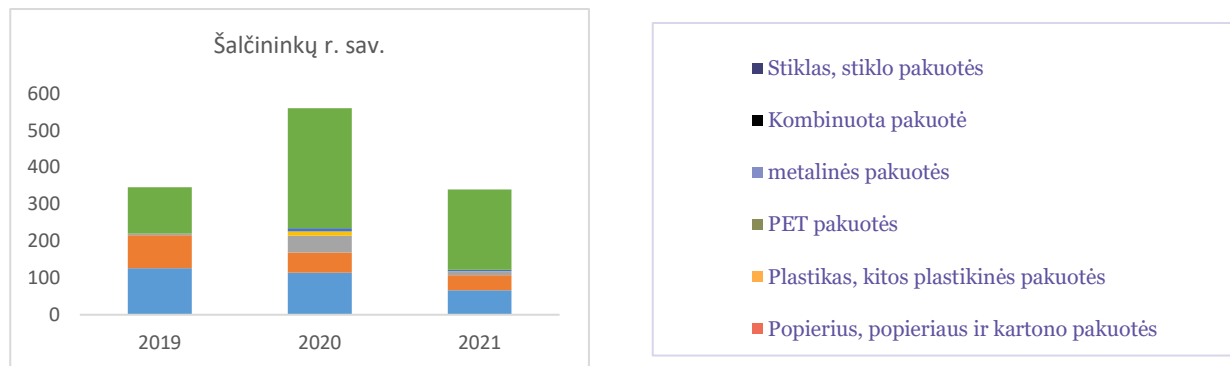
objektai: kaimo, miesto gyventojų proporcijos ir pan.), kuri neatitinka geros praktikos pavyzdžių, pvz. Methodology for the Analysis of Solid Waste (SWA-Tool) User Version, 2004, kuriuose rekomenduojamos žymiai didesnės tyrimų apimtys, rekomenduojama atsižvelgti į tiriamojo regiono/raiono infrastruktūrą ir panašiai.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 metų pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 procentai komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) bei užtikrinti kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų surenkamos pagal nustatyta grafiką.

AAA duomenimis Šalčininkų rajono savivaldybėje 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 560 tonų (2021 metais šis kiekis sumažėjo iki 340 tonų) antrinių žaliavų ir pakuočių, arba 17 kilogramų vienam gyventojui (vidurkis Vilniaus regione - 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro stiklas ir stiklo pakuotė, bei popieriaus ir kartono atliekos. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų). Detalūs duomenys pateikti 6 priede.

Pav. 7 Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai, tonos (1)

Nuo 2019 – 2020 metų tekstilės atliekos surenkamos Šalčininkų, Eišiškių ir Baltosios Vokės miestuose.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2020 metų šalinamos sąvartyne biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys.

Šių uždavinių įgyvendinimui Šalčininkų rajono savivaldybėje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, prie kapinių įrengti specialūs konteineriai žaliųjų atliekų surinkimui. 2014 – 2020 metais Šalčininkų rajono savivaldybėje buvo išdalinta 3 tūkstančių kompostavimo dėžių.

Lentelė 8. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje

Esamas kompostavimo dėžių kiekis, 2020-2021 m.	Prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis t/metus
3000	450

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir Konsultanto skaičiavimai

Vertinant įvairių tyrimų rezultatus bei analizes, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30 - 40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Šalčininkų rajono savivaldybėje per metus kompostuojama apie 450 - 500 tonų biologiškai skaidžių atliekų. Taip pat regiono gyventojai gali žaliąsias atliekas pristatyti į kompostavimo aikštelę.

Lentelė 9. Žaliųjų atliekų surinkimas Šalčininkų rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėje

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos, t/metus		
	2019	2020	2021
Čiužakampio k.	28,488	21,436	31,500

Šaltinis: UAB VAATC

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, galima teikti, kad kiekvienais metais šis kiekis palengva didėja ir 2020 metais sudarė apie 500 tonų kartu su individualiai kompostuojamoms atliekomis arba apie 16 kg vienam gyventojui.

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojai specifines atliekas (didelio gabarito, pavojingas buitines atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas,

buityje susidarančias statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas) gali nemokamai pristatyti į 3 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kurias eksploatuoja UAB VAATC arba tokios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Surenkamų tokių atliekų kiekiai pastoviai didėja ir 2020 metais beveik 1 tūkstantų tonų, o 2021 metais jau virš tūkstančio tonų, arba vidutiniškai apie 28 kg gyventojui per metus (vidurkis regione - 20 kg gyventojui per metus).

Lentelė 10. DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/metus)

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/metus		
	2019	2020	2021
Vilniaus g. 3G, Šalčininkų r.	348,099	476,7461	615,409
Malūno g. 20, Eišiškės	110,443	273,594	261,245
Jašiūnų k., Jašiūnų sen.	111,030	201,755	304,455
Viso:	569,572	952,0951	1181,109

Šaltinis: UAB VAATC

Didžiąją dalį DGASA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu.

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2020 m. Vilniaus apskrities savivaldybėse susidarė virš 7 tūkst. t bešeimininkių atliekų, už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakingos savivaldybės, o Šalčininkų rajono savivaldybėje tokių atliekų susidarė ir buvo sutvarkyta – 2 tonos, tačiau 2021 metais šis kiekis jau išaugo iki 30 tūkstančių.

Bešeimininkės atliekos tvarkomos savivaldybės biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis) ir kt. lėšomis. Savivaldybės pateiktais duomenimis, bešeimininkių atliekų tvarkymui 2020 m. buvo skirta apie 400 EUR, o jau 2021 m. virš 2000 EUR.

4 ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Šalčininkų rajono savivaldybėje susidarė daugiau kaip 7,5 tūkstančių tonų komunalinių atliekų. Reikia pažymėti kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių

Per pastaruosius kelis metus matomas nedidelis (apie 2 proc.) susidarančių komunalinių atliekų didėjimas, tačiau 2021 m. komunalinių atliekų kiekis vėl sumažėjo. Toks atliekų susidarymo „šuo“ gali būti paaiškinamas neatitikimais dėl atliekų priskyrimo tam ar kitam atliekų kodui bei įtraukimui į komunalinių atliekų kiekį.

Vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg komunalinių atliekų, o Šalčininkų rajono gyventojui 2020 m. susidarė 220 kg komunalinių atliekų, tačiau 2021 metais susidarymo norma sumažėjo iki 210 kg. gyventojui per metus. Toks atliekų susidarymo „šuo“ gali būti paaiškinamas neatitikimais dėl atliekų priskyrimo tam ar kitam atliekų kodui bei įtraukimui į komunalinių atliekų kiekį.

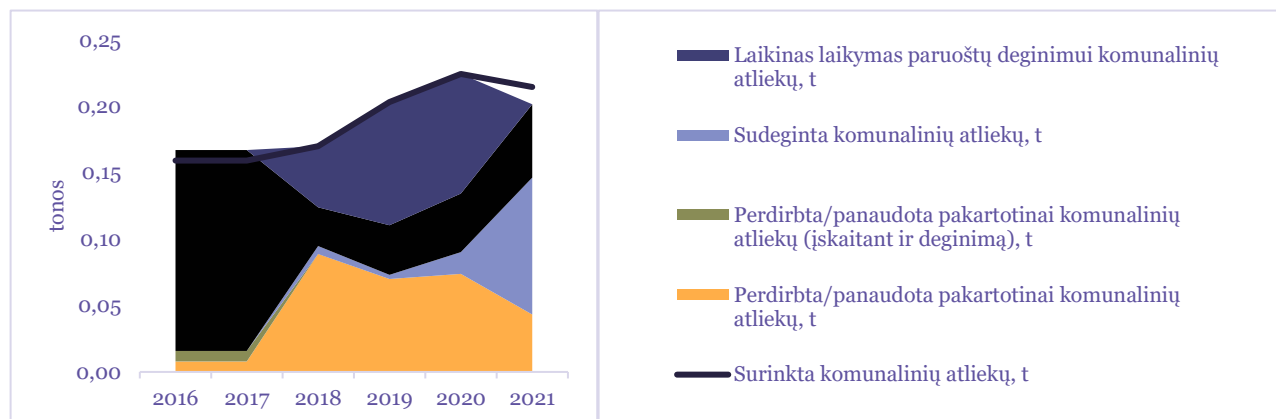
Šalčininkų rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių kiekiams bei aikštelėms yra įgyvendinti – 2020 metais gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, yra 364 gyventojai.

AAA duomenimis Šalčininkų rajono savivaldybėje 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 560 tonų (2021 metais šis kiekis sumažėjo iki 340 tonų) antrinių žaliavų ir pakuočių, arba 17 kilogramų vienam gyventojui (vidurkis Vilniaus regione - 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro stiklas ir stiklo pakuotė, bei popieriaus ir kartono atliekos. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų).

Šalčininkų rajono savivaldybėje iš viso veikia 3 DGASA. Surenkamų tokių atliekų kiekai pastoviai didėja ir 2020 metais beveik 1 tūkstantų tonų, o 2021 metais jau virš tūkstančio tonų, arba vidutiniškai apie 28 kg gyventojui per metus (vidurkis regione - 20 kg gyventojui per metus).

Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje 2020 metais perdirbta/panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 32 % visų susidarančių atliekų, pašalinta 19,61%, sudeginta 7 % susidarančių atliekų, kitas kiekis yra saugojamas deginimui. Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijoje perdirbtų/panaudotų pakartotinai naudoti komunalinių atliekų kiekis didėja, atitinkamai mažėjant šalinamų atliekų kiekiui.

Žemiau esančiuose grafike pateikiami apibendrinti duomenys apie Šalčininkų rajono savivaldybėje susidarancias ir tvarkomas komunalines atliekas. Reikia atkreipti dėmesį, kad bendras susidarantių komunalinių atliekų kiekis didėja, tačiau perdirbtų/panaudotų pakartotinai komunalinių atliekų kiekis nėra didelis ir neatitinka Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 m. reikalavimų. Detalūs duomenys pateikti 7 priede.

Pav. 8 Atliekų tvarkymas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Reikia pastebėti, kad beveik visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys yra įvykdytos, išskyrus komunalinių atliekų pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą.

Lentelė 11. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Vilniaus regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:	Įgyvendinta Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, biologiškai skaidžios atliekos nešalinamos regioniniame sąvartyne
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Neįgyvendinta, Šalčininkų rajono savivaldybėje 2020 metais bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 32 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Neįgyvendinta, Vilniaus regione 2020 metais komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošta apie 10 proc.

Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta, Vilniaus regiono savivaldybėse gyventojai turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose (regiono gyventojams išdalinta 3 tūkst. kompostavimo dėžių), veikia kompostavimo aikštelės
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Neįgyvendinta, planuojama įgyvendinti nuo 2023-2024
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Netaikoma
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta. Visos savivaldybės yra patvirtinusios konteinerių išdėstymo schemas , kurios nuolatos atnaujinamos
10.	246.2. - 246.5.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti,	Vykdamas ES investicinius projektus bei finansuojant savivaldybėms , AM ir Gamintojų ir Importuotojų organizacijoms Vilniaus regione ši užduotis pilnai įgyvendinta
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma. Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė

Situaciją vertinant pagal Šalčininkų rajono savivaldybės 2014 – 2020 m. plane nustatytų užduočių vertinimo kriterijus, bendras vaizdas yra teigiamas.

Lentelė 12. Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nustatytų užduočių vertinimas

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP.
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas perdirbimui	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų AŽ kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	TAIP
	AŽ kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir/ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus	Didėjimas, vėliau mažėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas arba stabilumas	TAIP
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą bei numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

Lentelė 13. Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Visos surinktos rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; ✚ Įgyvendinant investicinius projektus rajone gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui – gyventojai nuolatos aprūpinami rūšiavimo priemonėmis; ✚ Rajone įdiegtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas, įrengtos 3 DGASA, žaliosios atliekos kompostuojamos ŽAKA; ✚ Vilniaus regione veikiantys MBA įrenginiai, leidžia pasiekti rajono biologiškai skaidžių atliekų šalinimo uždavinius, didina perdirbamų atliekų kiekius; ✚ Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos; ✚ Rajone įdiegtos papildančios sistemos, pasirašytos sutartys su GIA; ✚ Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Šalčininkų rajono savivaldybėje siekia 97 %; ✚ Regiono savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Susidarančių komunalinių atliekų kiekiai rajone keičiasi nežymiai; ✚ Perdirbamų atliekų kiekiai nėra dideli beveik dvigubai mažesni nei Vilniaus regiono vidurkis; ✚ Nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteneriais, antrinių žaliavų kiekis šalinamose MKA nemažėja; ✚ Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti; ✚ Nesukurta virtuvės maisto atliekų atskiro surinkimo sistema, o rajone nėra šių atliekų tvarkymo įrenginių; ✚ Rajone nėra tinkamai išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema; ✚ Surenkamų antrinių žaliavų bei išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai nėra tinkami perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui.
Galimybės	Grėsmės
<ul style="list-style-type: none"> ✚ ES finansinės paramos 2020-2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Šalčininkų rajono savivaldybėje; ✚ Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įdiegti atskirą maisto atliekų atskiro perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės hierarchijos už atliekų deginimą; ✚ Aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas; ✚ Aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Augant ekonomikai, galimai atliekų susidarymas didės; ✚ DGASA plėtrą stabdo žemės trūkumas; ✚ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą.

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

1. ŠALČININKŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioninio bendradarbiavimo, partnerystės, tarpusavio pasitikėjimo ir žaliojo kurso bei valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu siekiama didinti rajono indėlį ir prisidėti prie regiono ir valstybinių tikslų bei prie globalių - darnaus vystymosi tikslų (ang. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT) įgyvendinimo. Šalčininkų rajonas, įgyvendindamas Šalčininkų rajono atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, prisidės prie 8 DVT įgyvendinimo. Plano priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, kuriuos padeda, išskeltas regioninio plano tikslas, siekti.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Šalčininkų rajono atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	<p>6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regione ir Šalčininkų rajono savivaldybėje siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, bei siekiant didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.</p>
	<p>7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regione siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).</p>
	<p>9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Šalčininkų rajono savivaldybėje, modernizuojant atliekų surinkimo infrastruktūrą, siekiama atliepti tvaraus vartojimo standartus.</p>
	<p>11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regione ir Šalčininkų rajono savivaldybėje siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.</p>
	<p>12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regione ir Šalčininkų rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.</p>
	<p>13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regione ir Šalčininkų rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.</p>
	<p>14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Vilniaus regione ir Šalčininkų rajono savivaldybėje esančių vandens telkinių taršos prevencija bei ir atliekų perdirbimas ar šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.</p>
	<p>15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.</p>

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Šalčininkų rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas numato siekti šių Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytų strateginių tikslų ir uždavinių, susijusių su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos):

Lentelė 14. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos gražinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkanti neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkanti pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu , taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo
	Uždavinys 12.5.	Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

Lentelė 15. VAPTP tikslai ir uždaviniai

Tikslai	Uždaviniai
 <p>253.1 Atliekų prevencija</p>	<p>253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas;</p> <p>253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles;</p> <p>253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją</p>

Tikslai		Uždaviniai
	253.2 Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	253.3 Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	253.4 Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	253.5 Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	253.6 Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Iškelti Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane tikslai ir uždaviniai suformuoti atsižvelgiant 22 lentelėje išvardintus VAPTP tikslus ir uždavinius.

VAPTP taip pat yra nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios turi būti vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas arba savivaldybėms bendradarbiaujant ir bendrai naudojant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Pagrindinėms užduotims, susijusioms su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, VAPTP nustatė konkrečius įgyvendinimo terminus ir kiekybiškai išreikštas siektinas reikšmes²:

² Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

Lentelė 16. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	VAPTP	Igyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti	261.5.	iki 2025 m.	

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis			
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų

Kitos užduotys, keliamos VAPTP³:

Lentelė 17. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	VAPTP
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.

³ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	VAPTP
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

1.2. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VALSTYBINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

VILNIAUS REGIONINIO ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Lyderyste grįstas, efektyvus ir skaidrus Vilniaus regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymas paremtas regioniniu bendradarbiavimu ir geriausiai atliepiantis gyventojų lūkesčius.

ŠALČININKŲ RAJONO ILGALAIKIS STRATEGINIO PLĖTROS PLANO 2021 – 2027 M. TIKSLAS

Tikslo rodiklis

Antrinių žaliavų dalis mišrių komunalinių atliekų sudėtyje

Tikslas. Viešosios infrastruktūros gerinimas

2021 m.
21,41

2027 m.
did.

Uždavinio rodiklis

Gyventojų, aprūpintų atliekų rūšiavimo konteneriais, dalis nuo visų gyventojų

Uždavinys. Organizuoti komunalinių paslaugų teikimą gyventojams

2021 m.
97

2027 m.
did.

Siekiant Šalčininkų rajono ilgalaikio atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslo įgyvendinimo, nustatomi Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo iki 2027 m. sistemos vystymą užtikrinantys tikslai:

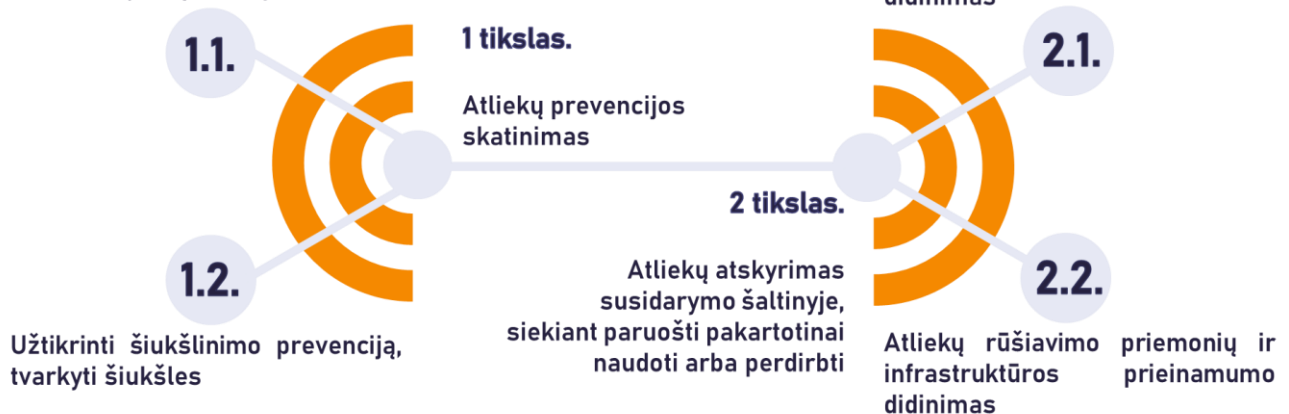

Pav. 9. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo klausimais didinimo ir atliekų rūšiavimų įrenginių prieinamumo didinimo uždaviniai.

Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Pav. 10. 1 ir 2 tikslų uždaviniai

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo.

Ketvirtuoju tikslu siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti išsikelti uždaviniai sukurti atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

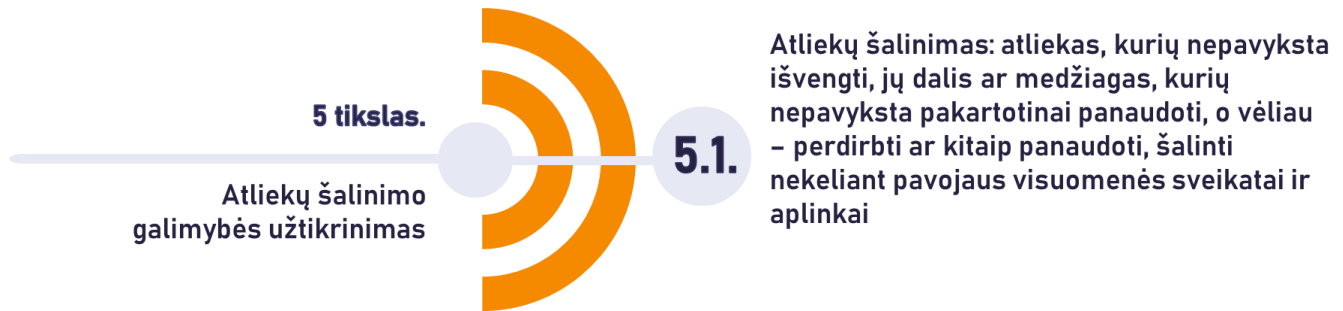
Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Pav. 11. 3 ir 4 tikslų uždaviniai

Penktasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti

pakartotinai.

Pav. 12. 5 tikslo uždavinys

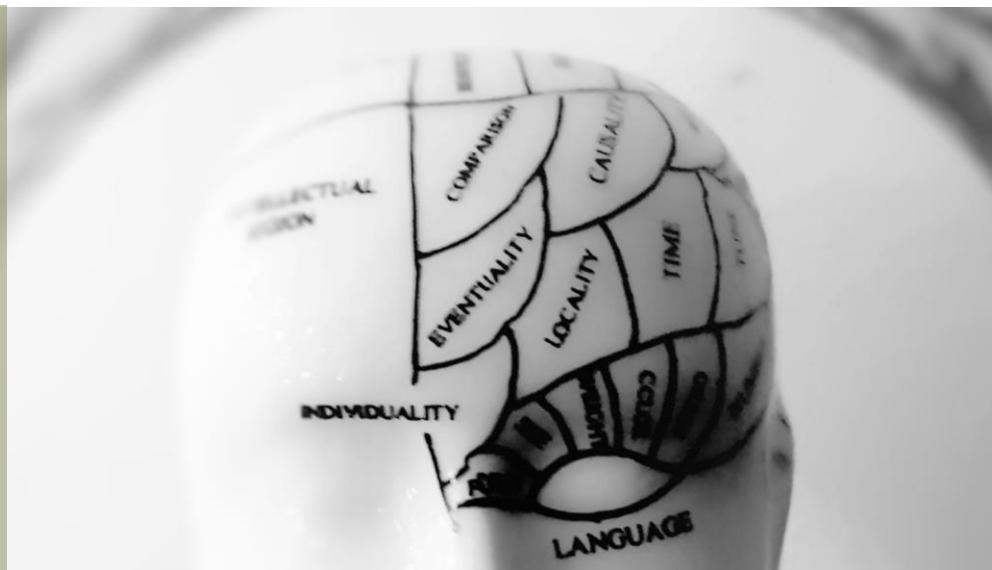
Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai;
- VATP užduotys paskirstomos savivaldybėms atsižvelgiant į jų specifiką bei vystomą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- ✚ Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB VAATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- ✚ Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai geltona spalva).

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2020 M.
<100%

2027 M.
<100%

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1.	Projekto Atliekų kultūra vykdymas ir tolesnis vystymas	2022–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	1 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Norint pakeisti atliekų kultūros dabartinę padėtį, turi keistis tiek žmonių įpročiai, tiek pati atliekų tvarkymo sistema. Tie pokyčiai turi vykti nuosekliai. Atliekų tvarkymo sistema turi ir gali veikti sklandžiai, stabiliai, vadovaujantis geriausia praktika, o kad atliekų tvarkymo sistemai nustatyti uždaviniai būtų pasiekti, būtinas nuoseklus ir vieningas atliekų tvarkytojų ir gyventojų įsitraukimas.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Atliekų kultūros pagrindinis tikslas - edukuoti ir informuoti Vilniaus regiono gyventojus apie atliekų tvarkymo kultūrą, skatinti rūšiuoti ir tinkamai elgtis su atliekomis. Gyventojų informavimas vykdomas pasitelkiant televiziją, radiją, spaudą, internetą, išnaudojant visuomeninio transporto galimybes bei šiai informavimo kampanijai skirtų renginių metu. Projekto metu vykdomas Atlieku kultūros apdovanojimai, Eko piknikas Atlieku kultūra, Atlieku kultūra butike DĖK'ui, TrenkTuras su Atlieku kultūra.</p>							
1.1.2.	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant administracines patalpas ir edukacijos centrą	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Edukacinis centras bus įrengtas siekiant visuomenės, ypač mokyklinio amžiaus vaikų, švietimo, supažindinamas su Regiono atliekų tvarkymo sistema, vykdomos ugdomosios veiklos. Taip pat edukacijos centre planuojamos dirbtuvės, kuriose bus mokoma daiktų taisymo, remonto, atnaujinimo ir kitomis veiklomis, skatinančiomis daiktus naudoti pakartotinai. Edukacinis centras bus įrengiamas kartu su šiam centrui reikalingomis administracinėmis patalpomis.</p>							
1.1.3.	Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD dėl atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų išaiškinimo ir tikslinimo	2022–2027	VAATC	Regioninė	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD, siekiant aiškaus ir planingo regioninio atliekų centro, kaip regiono sistemos vystytojo veiklos.</p>							
1.1.4.	Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas siekiant turėti ir valdyti patikimą informaciją apie susidarancius, surenkamus ir tvarkomus atliekų srautus ir kuri sudarytų prielaidas priimti sprendimus dėl planingos regiono atliekų tvarkymo sistemos veiklos, vadovaujantis patikimais duomenimis.							
1.1.5.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
1.1.5.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022-2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	2,5	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Siekiant vykdyti efektyvią informavimo sklaidą Šalčininkų rajono savivaldybėje, kiekvienais metais bus parengiamas viešinio priemonių planas, kuris suderinamas bendradarbiaujant kartu su Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru (VAATC). Siekiant ugdyti bendruomeniškumą, planuojami ne mažiau kaip 2 susitikimai per metus su rajono bendruomenėmis, kuriame dalyvautų savivaldybės ir regioninio atliekų tvarkymo centro specialistai.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
1.2.1.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	120	Europos Sąjungos parama, GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos, kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinių plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi. Įgyvendinant priemonę, Šalčininkų rajono savivaldybė planuoja įrengti 6 viešąsias geriamojo vandens stoteles – 3 vnt. Šalčininkų mieste, 2 vnt. Eišiškių mieste ir 1 vnt. Jašiūnų miestelyje.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Šalčininkų rajono savivaldybėje	2023–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	69	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos, Europos sąjungos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Šalčininkų rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

**II. ATLIEKŲ
ATSKIRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE,
SIEKIANT
PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI**

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M.

2027 M.

49 %

80 %

2.1. Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1.	Viešinimo kampanijos pradedant ir vykdant biologiškai skaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų surinkimą organizavimas	2023–2025	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	418	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Prieš pradedant maisto (virtuvės) surinkimą Vilniaus regione, planuojama plataus masto viešinimo kampanija, kurios metu bus vykdomas viešinimas skatinantis MVA prevenciją, rūšiavimą ir tvarkymą. Prieš prasidedant kampanijai, bus parengtas detalus Visuomenės informavimo planas, atsižvelgiant į žiniasklaidos kanalų pasiekiamumą, kontakto kainą, tikslinių grupių vartojimą, žiniasklaidos kanalų specifiką. Preliminarios žiniasklaidos informavimo priemonės:

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pranešimai žiniasklaidai; ➤ informavimą palaikančių konsultacinių priemonių įgyvendinimas; ➤ informavimas televizijoje; ➤ integruotas informavimas internete; ➤ tiesioginiai kontaktai su tiksline grupe. Projekto visuomeniniai informaciniai renginiai; ➤ efektyvumo stebėsenos tyrimas. 						
2.1.2.	Projektas „Švaros ambasadoriai“	2022-2027	VAATC	Regioninė	60	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tęsiamas projektas „Švaros ambasadoriai“, kurio pagrindinis tikslas – šviesti Vilniaus regiono gyventojus bei išsiaiškinti kokios priežastys lemia gyventojų rūšiavimo ar nerūšiavimo pasirinkimą. Pagrindinės veiklos, vykdomos projekto metu prisideda prie efektyvesnio regioninio visuomenės informavimo ir švietimo vystymo. Švaros ambasadoriai lankosi Vilniaus regiono vietovėse, susitinka su gyventojais, atsako į gyventojams rūpimus klausimus, vykdo apklausas, vyksta live transliacijos – pokalbiai. Taip pat projekto metu vykdoma informacijos sklaida rengiant straipsnius, video reportažus.							
2.1.3.	Piktogramų (unifikuotų ženklų) diegimas atliekų surinkimo vietose regione	2022-2027	VAATC, Savivaldybės	Regioninė	210	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Unifikuotų ženklų sistemos paskirtis – palengvinti atliekų tvarkymą tiek privatiems asmenims, tiek organizacijoms. Naudodami vieningą simbolių ir ženklų sistemą, t. y. ženklindami atliekas visame Vilniaus regione lengvai atpažįstamais simboliais, pasieksime geresnių rezultatų atliekų perdirbimo srityje. Be to, bus tinkamai perdirbamas didesnis atliekų kiekis. Tai padeda užtikrinti gyventojams ir įmonėms skirtos sistemos paprastumą, aiškumą bei sisteminį taikymą. Ši sistema bus diegiama ant mišrių komunalinių atliekų, pakuočių, maisto (virtuvės) atliekų konteinerių, DGASA aikštelėse bei DĖK'ui stotelėse.							
2.1.4.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	kompostavimą vietoje						
2.1.4.1.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022-2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	5	GIO, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, kompostavimą vietoje ir kita švietėjiška veikla. Siekdama skatinti rūšiuojamąjį surinkimą ir kompostavimą vietoje. Šalčininkų rajono savivaldybė socialiniuose tinklapiuose dalinsis video filmukais, įtrauks dalyvauti viktorinose ir konkursuose, susijusiuose su aplinkosauginiu švietimu.

2.2. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Regiono savivaldybių gyventojų poreikius atitinkančios pakuočių atliekų surinkimo sistemos veiklos užtikrinimas, remiantis UAB VAATC ir regiono savivaldybių bendradarbiavimu su GIO	2022–2027	VAATC, GIO, Savivaldybės	Regioninė	-	GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Regioninė priemonė padedant savivaldybėms bendradarbiauti su GI ir užtikrinti geriausias galima sąlygas vykdant pakuočių atliekų surinkimą.							
2.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2022–2027	Savivaldybės, GIO	Regioninė		Europos Sąjungos parama, GIO lėšos	€
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	126,7	Europos Sąjungos parama, GIO lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetą teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 1056 individualaus naudojimo konteinerių. Individualaus naudojimo komplektą sudaro du konteineriai: stiklui ir popieriui, kartonui, plastikui, metalui.							
2.2.3	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.3.1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	61,2	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 510 individualaus naudojimo konteinerių.							
2.2.4.	Esamų didelių gabaritų aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	12 684	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelių tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.							
2.2.5.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ⁴	2022–2027	VAATC, Savivaldybės	Regioninė	9 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių įrengimas Dieveniškėse	2023	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	531	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymo planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto DAGSA plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (minimalus VAPTP reikalavimų įgyvendinimas), II prioriteto aikštelių DAGSA plėtrai netaikomas stebėsenos rodiklis.							

⁴ Vilniaus regiono didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma regioniniu pagrindu, t. y. Vilniaus regiono gyventojai gali naudotis visame regione sukurtu ir plėtojamu šių aikštelių tinklu.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas bei savivaldybių specifika, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti. I prioriteto DAGSA plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje: 1 DGASA aikštelės įrengimas; DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą, kitos DGASA, kurių įrengimas finansuojamas iš kitų finansavimo šaltinių, gali būti projektuojamos ir įrengiamos atsižvelgiant į savivaldybių specifika ir poreikius.</p>							
2.2.6.	Eksplloatuojamų didelių gabaritų aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	446	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti DGASA veiklą bei siekiant veiklos efektyvumo bei įrangos optimalaus panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai, pagal galimybes keičiant juos į presuojančius.							
2.2.7.	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	318	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.7.1.	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022-2023	VAATC, Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	93	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos, kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę. Šalčininkų rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius.</p> <p>Iki 2024 m. namų ūkiai turi būti aprūpinti biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose. Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste gyventojų skaičius siekia kiek daugiau nei 2000 gyventojų, tačiau atsižvelgiant į geografinį išsidėstymą, šiose urbanizuotose vietovėse planuojama užtikrinti gyventojams galimybę kompostuoti vietoje išdalinant gyventojams individualiaus kompostavimo priemones (dėžes). Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įsigyti 930 individualių kompostavimo dėžių, kurios pagal poreikį būtų išdalintos Eišiškių mieste ir Jašiūnų miestelyje. Užtikrinus efektyvias kontrolės priemones, biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.</p>							
2.2.8.	Maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo konteineriais ar rūšiuojamojo surinkimo maišais	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.8.1.	Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje	2022–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Siekiant vykdyti atskirą maisto (virtuvės) atliekų iš Vilniaus regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, surinkimą, numatoma savivaldybės, priklausomai nuo jos specifikos bus renkamos mišriu (kombinuotu) būdu, t. y. konteineriais arba maisto (virtuvės) atliekų surinkimo maišais, arba kombinuojant šiuos abu atliekų surinkimo būdus. Plano įgyvendinimo laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybė Šalčininkų mieste planuoja įsigyti 1055 individualių maisto (virtuvės) atliekų konteinerių ir 37 bendro naudojimo konteinerius maisto atliekoms surinkti (talpa 0,50 – 1,1 m³). Nors Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste gyventojų skaičius siekia kiek daugiau nei 2000 gyventojų, tačiau atsižvelgiant į geografinį išsidėstymą, maisto (virtuvės) atliekų surinkimo užtikrinimą planuojama įgyvendinti individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra. Tačiau, įvertinus maisto konteinerių surinkimo praktiką Šalčininkų mieste, ateityje bus vertinamas poreikis dėl galimybės diegti maisto konteinerių sistemą Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste.</p>							
2.2.9	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	1 400	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, bei padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių susijusių su atskiru surinkimo bei atliekų perdirbimu (detalus ŽASA aikštelių įrengimo ir veiklos aprašymas pateiktas 2.2 skyriuje).</p>							
2.2.10.	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2021–2025	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.10.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje	2023–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybė	20	Europos Sąjungos parama, GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos, kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Vilniaus regiono savivaldybės nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtra.</p> <p>Plano laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybė planuoja įsigyti 21 vnt. tekstilės atliekų konteinerį. Tekstilės atliekų konteinerių plėtra planuojama šiose seniūnijose: Akmenynės seniūnija 3 vnt., Jašiūnų seniūnija 4 vnt., Poškonių sen. 2 vnt., Šalčininkų sen. 7vnt., Dieveniškų sen. 1 vnt., Baltoji Vokė 1 vnt. Tekstilės atliekų konteinerius seniūnijose planuojama statyti senose konteinerinėse aikštelėse arba įvertinti galimybę bendradarbiauti su parduotuvių tinklais, statant jų teritorijoje.</p>							
2.2.11.	Butyje susidarančių pavojingų atliekų mobilių surinkimo konteinerių regiono gyventojam užtikrinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	500	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).</p> <p>Dabartiniu metu atskiras pavojingų atliekų surinkimas nėra pakankamai išvystytas, išskyrus kai kuriuos atskirų atliekų rūšių srautus (baterijos, EEJA). Praktiškai visos butyje susidarančios pavojingos atliekos gali būti priimanamos Vilniaus regione įrengtose DGASA. Siekiant pavojingų atliekų surinkimo sistemos plėtros, bei norint įgyvendinti šios sistemos rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas), Regione planuojama panaudoti mobilius surinkimo konteinerius, pagal suderintą grafiką ir vietas, šie konteineriai sudarytų sąlygas gyventojams arčiau jų namų išmesti pavojingąsias atliekas.</p>							
2.2.12.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	teisės aktų reikalavimus						
2.2.12.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje	2023–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės			
2.2.12.2.	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Šalčininkų rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas	2023–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės			
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Šalčininkų rajono savivaldybėje taisyklių atnaujinimas bus atliekamas pagal poreikį, atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
2.2.13.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako	2024–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	<p>gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo</p> <p>Šalčininkų rajono savivaldybėje</p>						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.</p>							
2.2.14.	<p>Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo</p>	2024–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Šalčininkų rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinį plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiams drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.							
2.2.15.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Šalčininkų rajono savivaldybėje	2023–2027	Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	275	Europos Sąjungos parama, Savivaldybės biudžeto lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Šalčininkų rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kas antrus metus sieks suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1.	Bendradarbiaujant su NVO dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra ir esamų eksploatacija	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	234	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Socialinių partnerių svarba yra labai didelė, siekiant įtraukti, palaikyti ir skleisti žinią apie dalijimosi daiktais naudą gyventojams Ši priemonė skatina ir palaiko daiktų dalinimosi stotelių „DĖK‘ui“ plėtrą paremta bendradarbiavimu ir partneryste.							
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“		VAATC (atsakingas	Regioninė	780	Europos Sąjungos parama, vietinės	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija		vykdytojas), Savivaldybės			rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Šalčininkų rajono savivaldybėje		Šalčininkų rajono savivaldybė	Savivaldybės	43	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma Daiktų dalijimosi stotelė „DĖK'ui“ plėtra. Sukūrus Vilniaus regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas, palaikyti jau esamą tinklą. I prioriteto DGASA plėtros metu Šalčininkų rajono savivaldybėje numatoma įrengti 1 DGASA aikštelę. Naujoje DGASA aikštelėje planuojama įrengti dalijimosi daiktais stotelę „DĖK'ui“. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos neberekalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti. T. y, daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti.							
3.1.3.	DĖK'ui dirbtuvės „Atsinaujink“		VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	100	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
„DĖK'ui“ dirbtuvėse įgyvendinamu projektu „Atsinaujink“ siekiama padėti žmonėms iš socialiai pažeidžiamų grupių bei turintiems mažiau galimybių darbo rinkoje, įgyti daiktų taisymo ar kitų įgūdžių ir žinių bei juos pritaikyti tiek kasdienybėje, tiek profesinėje veikloje. Stotelėje DĖK'ui vyksta dirbtuvės/paskaitos.							
3.1.4.	DĖK'ui dirbtuvės Senjorų avilyje ir Eko piknikas		VAATC	Regioninė	78	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
						tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Vilniaus „Senjorų avilyje“ veikia atviros medžio darbų „DĖK'ui“ dirbtuvės senjorams. Kelias dienas per savaitę senjorai gali atvykti ir meistrauti sau reikalingus dalykus, naudodamiesi įvairiausiais įrankiais, suteiktais Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro. Ši priemonė ne tik prisideda prie daiktų remonto ir atnaujinimo, bet ir turi teigiamą įtaką vyresnio amžiaus žmonių socialinių įgūdžių palaikymui bei emocinei sveikatai, mažinama socialinė atskirtis. Eko piknikas senjorų avilyje prisidės prie Vilniaus senjorų užimtumo didinimo bei suteiks vyresnio amžiaus vilniečiams žinių apie atliekų tvarkymą rūšiovimą. Senjorai dalyvaus renginiuose/piknikuose, kurių metu vyks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ praktinės veiklos, kurių metu dalyviai galės prisidėti prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, ➤ dirbtuvėse bus naudojami iš stotelių DĖK'ui paimti daiktai siekiant juos atnaujinti ar perdaryti, ➤ dirbtuvių patalpose organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją, ➤ į renginius įtraukiami įvairių tikslinių grupių atstovai: jaunimas, vyresnio amžiaus bei negalią turintys asmenys, dirbtuvių dalyviai prikėlę daiktus naujam gyvenimui galės parsinešti ir naudoti juos savo butyje. 							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Atliekų paruoštų perdirbti, tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms, gaminti, proc.

2021 M.	2027 M.
20 %	57 %

1 m² PARTICLE BOARD Stores 1 tonne CO₂

4.1. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1.	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės įvairioms atliekų tvarkymo veikloms.	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 300	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelėse surinktų atliekų srautų atskiro surinkimo ir paruošimo naudojimui įrenginių plėtra Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje, siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.							
4.1.2.	Regioninių Mechaninio biologinio apdorojimo	2023–2024	VAATC (atsakingas)	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	įrenginių plėtra, pritaikant maisto (virtuvės) ir žaliųjų atliekų apdorojimui		vykdytojas), Savivaldybės			įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkyti maisto (virtuvės) ir žaliąsias atliekas, iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros būtų panaudojami 4 biologinio džiovinimo tuneliai ir laisvos patalpos MVA ir ŽA priėmimui, paruošimui ir sijojimui. Šie tuneliai būtų rekonstruoti, įrengti anaerobiniam apdorojimui būtinai įrenginiai, taip pritaikant juos kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam apdorojimui.							
4.1.3.	Biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikio, potencialo ir galimybių įvertinimas	2026–2027	VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pradėjus atskirą maisto (virtuvės) atliekų surinkimą ir apdorojimą MBA įrenginiuose ir sparčiai didėjant surenkamiems šių atliekų kiekiui, turi būti vertinamas biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikis.							
4.1.4.	Apdorotų atliekų srauto paruošimo pajėgumų sukūrimas, naudojimui aukšto kaloringumo reikalaujančiuose energetiniuose (deginimo) įrenginiuose	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant išplėsti apdorotų, energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo galimybes, numatomas papildomų įrenginių įdiegimas.							
4.1.5.	Regioninių Mechaninio biologinio	2026–2027	VAATC, MBA operatorius	Regioninė	3 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	apdorojimo įrenginių atnaujinimas, siekiant apdoroti iš regiono gyventojų surinktą mišrų komunalinį srautą					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, planuojamas šių įrenginių atnaujinimas, kuris leistų užtikrinti MBA veiklos nepertraukiamumą ir efektyvumą.							
4.1.6.	Aukštos pridėtinės vertės atliekų srauto tvarkymo pajėgumų sukūrimas regioniniame sąvartyne	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atliekų srauto tvarkymo įrenginių leidžiančių vykdyti paklausą rinkoje turinčių produktų gamybą ir realizavimą, tuo pačiu mažinant veiklos sąnaudas sukūrimas.							
4.1.7.	Aukštą pakartotinio panaudojimo potencialą turinčių atliekų srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas	2023–2027	VAATC	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atskirai surinktų atliekų (DĖK'ui stotelėse, DGASA aikštelėse, apvažiavimo būdu ar k.t.) srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas, siekiant pakartotinai panaudoti didesnius, tokį potencialą turinčius, atliekų kiekius.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

4.2. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.2.1.	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							
4.2.2.	Dujų, išgaunamų regioniniame sąvartyne, panaudojimas, įrengiant dujų degalinę ir dujinio transporto atliekų pervežimui įsigijimas	2024–2027	VAATC	Regioninė	1 600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje dujų degalinės įrengimas, siekiant minimizuoti atliekų tvarkymui naudojamo transporto sąnaudas ir dujinio transporto priemonių, skirtų atliekų tvarkymui, įsigijimas.							
4.2.3.	Regioniniame sąvartyne susidarančių biodujų surinkimas ir panaudojimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regioniniame sąvartyne susidariusių biodujų panaudojimo galimybių plėtra, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

5.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.1.	Namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimo užtikrinimas Regioniniame sąvartyne	2021–2027	VAATC	Regioninė	1 280	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant sudaryti gyventojams tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarančias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, turi būti palaikoma šiuo metu regioninio sąvartyno sekcijoje asbesto turinčių atliekų šalinimo aikštelės eksploatacija, bei naujai įrengtos asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcijos eksploatacija.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.2.	Regioniniame sąvartyne susidarantių nuotekų (paviršinių nuotekų, sąvartyno filtrato ir koncentrato) kiekio kontrolės ir tvarkymo priemonių plėtra	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 200	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant mažinti iš regioninio sąvartyno su nuotekomis perduodamų teršiančių medžiagų kiekius, planuojama sąvartyno nuotekų tvarkymo sistemos plėtra ir modernizavimas.							
5.1.3.	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas		VAATC	Regioninė	37 800 (įskaitant mokesčių už aplinkos teršimą) ⁵	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.							
5.1.4.	Sąvartynų (veikiančio ir uždarytų) ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas		VAATC	Regioninė	168	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							
5.1.5.	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra		VAATC	Regioninė	336	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	

⁵ Nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokestis už aplinkos teršimą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
						surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti įdiegtų uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinantį galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.							
5.1.6.	Poreikio rekultivuoti uždarytą sąvartyną monitoringas		VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vertinamos galimybės uždarytų sąvartynų teritorijose vykdyti kitas veiklas, nesusijusias su atliekų tvarkymu, jei reikia panaikinant pašalintų atliekų sandėlius.							
5.1.7.	Sąvartyno naujos sekcijos įrengimas		VAATC	Regioninė	8 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, jog net ir sumažėjus atliekų kiekiui patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁶:

Lentelė 18. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁷
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.2.; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.12; 2.2.13; 2.2.14; 2.2.15; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	1.1.3; 1.1.4; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.10; 2.2.12; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų	1.1.1; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.8; 2.2.10; 2.2.11. 2.2.12; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.1.4;

⁶ Užduotims keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁷ Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁷
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio	
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.2.7; 2.2.8; 2.2.10
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.		2.2.4; 2.2.11;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.		2.2.4; 2.2.12
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	1.1.1; 2.2.4; 2.2.5;

Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁸:

Lentelė 19. Kitos užduotys, keliamos VAPTP

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁹
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.	1.1.2; 2.2.3; 2.2.4;
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4	2.2.1; 2.2.2;
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.	2.2.1; 2.2.2;
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.	2.2.1; 2.2.2;
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.	2.2.1; 2.2.2;
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir	261.7.4.	2.2.3; 2.2.4; 2.2.5; 2.2.11; 2.2.12;

⁸ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

⁹ Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas Regioninio plano priemonėmis ⁹
statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)		
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.	1.1.1; 2.1.1; 2.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.2.13; 2.2.14; 2.2.15;

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Vilniaus regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčiams Šalčininkų rajono savivaldybėje iki 2027 m. daro įtaką:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekės 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- ✚ Gyventojų skaičiaus pokyčiu Šalčininkų rajono savivaldybėje;
- ✚ Gyventojų skaičiaus Vilniaus apskrityje prognozėmis (Eurostat¹⁰);
- ✚ Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais regione;
- ✚ AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- ✚ VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Vilniaus regione išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu

¹⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

panaudojimo efektyvumu, bei darant prielaidą, kad 20 proc. vienbučių ir dvibučių namų žaliąsias ir kitas bioskaidžias atliekas kompostuoja vietoje nuosavomis kompostavimo priemonėmis. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Vilniaus regione.

Lentelė 20. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹¹	Sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	66,4	283,1	19%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	40,7	591,6	6%
PET pakuočių atliekos	9,3	38,8	19%
Kombinuotų pakuočių atliekos	10,2	32,9	24%
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	4,4	79,7	5%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	218,1	241,8	47%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Šalčininkų rajono savivaldybėje kiekvienais metais ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, lyginant su 2021 metais buvusiu.

Lentelė 21. Šalčininkų rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2022–2027 m., t.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Šalčininkų rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus prognozė	33135	33275	33323	33276	33239	33190
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekių)	7173	7434	7444	7547	7538	7415
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą atliekų kiekį	13791	14134	14581	14837	14998	15165

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

¹¹ Atsižvelgiant į 2021 m metų Vilniaus regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

Šalčininkų rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 8.

2.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plano tikslus ir uždavinius planuojama sukurti ir vystyti šiuos atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus.

Planuojama rūšiuojamojo surinkimo ir atliekų sutvarkymo vietoje plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje:

✚ Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 1056 individualaus naudojimo konteinerių. Individualaus naudojimo komplektą sudaro du konteineriai: stiklui ir popieriui, kartonui, plastikui, metalui.

✚ Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Siekiant palaikyti jau sukurtą atliekų surinkimo sistemą ir siekiant didinti jos patogumą gyventojams, kuriems teikiama komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, įgyvendinama mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra ir vykdomas konteinerių tinklo kokybės palaikymas. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 510 individualaus naudojimo konteinerių.

✚ Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę. Šalčininkų rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius.

Iki 2024 m. namų ūkiai turi būti aprūpinti biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą

šių atliekų susidarymo vietose. Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste gyventojų skaičius siekia kiek daugiau nei 2000 gyventojų, tačiau atsižvelgiant į geografinį miestų išsidėstymą ir juose esančių kolektyvių namų dalį, maisto (virtuvės) atliekų surinkimo užtikrinimą planuojama įgyvendinti individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama įsigyti 930 individualių kompostavimo dėžių, kurios pagal poreikį būtų išdalintos Eišiškių mieste ir Jašiūnų miestelyje. Užtikrinus efektyvias kontrolės priemones, biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą.

✚ Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)¹² infrastruktūros sukūrimas vystymas

MVA iš Šalčininkų rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtų renkamos:

- ✚ Šalčininkų mieste – kolektyviniais ir individualiais konteineriais;
- ✚ Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste – užtikrinamas gyventojams kompostavimas vietoje.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybė Šalčininkų mieste planuoja įsigyti 1055 individualių maisto (virtuvės) atliekų konteinerių ir 37 bendro naudojimo konteinerių maisto atliekoms surinkti (talpa 0,50 – 1,1 m³). Nors Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste gyventojų skaičius siekia kiek daugiau nei 2000 gyventojų, tačiau atsižvelgiant į geografinį miestų išsidėstymą šioms gyvenamosioms teritorijoms bus užtikrintas individualus kompostavimas vietoje išdalinant individualių namų gyventojams kompostavimo dėžes. Įvertinus maisto konteinerių surinkimo praktiką Šalčininkų mieste, ateityje bus vertinama galimybė diegti maisto konteinerių sistemą Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Vilniaus MBA įrenginius, kuriuos siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo numatoma etapais pertvarkyti. Pirmu etapu planuojam iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros pritaikyti ir panaudoti pagal faktinį poreikį 2–3 biologinio džiovavimo tunelius ir laisvas patalpas MVA ir ŽA priėmimui ir paruošimui. Didėjant surenkamam MVA kiekiui gali būti parengti panaudoti 4 biologinio džiovavimo tuneliai. Šie tuneliai būtų pertvarkyti, kad galima būtų juos naudoti kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, ir neturint galimybių naudoti didelius vandens kiekius dėl ribotų plotų ir geografinės padėties, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam biologiskai skaidžių atliekų apdorojimui.

Įgyvendinat šiuos technologinius sprendimus, surinktos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bus smulkinamos lėtaeigiu smulkintuvu (siekiant išsaugoti kuo didesnes stiklo, plastiko ir kitų priemaišų dalis), kad būtų atidaryti maišai ir pasiektas anaerobiniam apdorojimui tinkamas

¹² Parengta remiantis investiciniu projektu „Atskirai surinktų maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas Vilniaus regione“.

atliekų dalelių dydis. Taip apdorotos maisto / virtuvės ir žaliosios atliekos bei atsijos sumaišomos viena su kita, siekiant turėti ne mažesnę nei 35 % sausos medžiagos dalį.

Po anaerobinio apdorojimo būtų naudojamas vienas iš pačių efektyviausių būdų atskirti paruoštą kompostą nuo priemaišų ir iki galo nesuirusių žaliųjų atliekų yra jį atsijoti per būgninį sijotuvą ir po to likusią frakciją išvalyti nuo priemaišų su oro srautų separatoriumi.

MVA tvarkymo infrastruktūros sukūrimas ir vystymas, leis 2027 metais atskirai surinkti ir perdirbti daugiau nei 20 tūkst. tonų atliekų. MVA atskiras surinkimas ir atskyrimas nuo mišrių komunalinių atliekų srauto ir sumažinant jo užterštumą, turėtų leisti MBA įrenginiuose padidinti atskirtų antrinių žaliavų.

✚ Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Vilniaus regiono savivaldybės nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Plano laikotarpiu Šalčininkų rajono savivaldybė planuoja įsigyti 21 vnt. tekstilės atliekų konteinerį. Tekstilės atliekų konteinerių plėtra planuojama šiose seniūnijose: Akmenynės seniūnija 3 vnt., Jašiūnų seniūnija 4 vnt., Poškonių sen. 2 vnt., Šalčininkų sen. 7vnt., Dieveniškių sen. 1 vnt., Baltoji Vokė 1 vnt. Tekstilės atliekų konteinerius seniūnijose planuojama statyti senose konteinerinėse aikštelėse arba įvertinti galimybę bendradarbiauti su parduotuvių tinklais, statant jų teritorijoje.

✚ Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas Šalčininkų rajono savivaldybėje

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi. Įgyvendinant priemonę, Šalčininkų rajono savivaldybė planuoja įrengti 6 viešąsias geriamojo vandens stoteles – 3 vnt. Šalčininkų mieste, 2 vnt. Eišiškių mieste ir 1 vnt. Jašiūnų miestelyje.

✚ DGASA tinklo plėtra (Dieveniškių DGASA įkūrimas):

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymo planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto DAGSA plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (minimalus VAPTP reikalavimų įgyvendinimas), II prioriteto

aikštelių DAGSA plėtrai netaikomas stebėsenos rodiklis.

Į prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas bei savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti.

Į prioriteto DAGSA plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje: 1 DGASA aikštelės įrengimas;

Į DGASA atliekų turėtojai pristato savo transportu. DGASA priimamos nustatytomis darbo valandomis. Priimtos atliekos laikinai laikomos, vėliau perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams tvarkymui ar šalinimui. Jokia atliekų apdorojimo arba ardymo veikla aikštelėje negalima, buities pavojingų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ir pan.) aikštelėje neatliekamas.

Į DGASA yra priimamos šios atliekos: popierius ir kartonas, tekstilė, plastmasė, stiklas, mediena (neapdorota), naudotos padangos, metalo laužas, statybines atliekas, žaliosios atliekos, didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buityje susidarancios pavojingosios atliekos.

DGASA priimamos pavojingosios atliekos – pavojingosios atliekos, susidarancios namų ūkyje.

Pav. 13. Atliekų konteineriai

Priimtos atliekos laikinai laikomos šioms atliekoms skirtose ir atitinkamai paženklintose zonose.

Atliekos laikomos konteineriuose, pastatytuose lauke, buities pavojingų atliekų priėmimo pastate (b), buities elektronikos atliekų priėmimo pastate (c).

Kiekvienas naudojamas konteineris pažymėtas, nurodant, kokios rūšies atliekoms jis skirtas. Asfaltuotoje aikštelėje atliekos laikomos įvairios talpos atviruose ir uždaruose konteineriuose ar specialios dangos. Konteinerių talpa svyruoja nuo 7 iki 30 m³, konteineriai konkrečių atliekų laikymui parenkami atsižvelgiant į atliekų priėmimo poreikį. Kiekviena pavojingųjų atliekų rūšis bus atskirai saugoma statinėse, konteineriuose bei nedidelėse dėžėse. Pavojingų atliekų laikymo zonoje numatomos atskiros atliekų laikymo talpos, kurių dydis svyruoja nuo 50 iki

200l. Akumuliatoriams ir gyvsidabrio turinčių lempų atliekoms laikyti numatyti konteineriai. Aikštelėje atvežtos atliekos sveriamos techninėmis svarstyklėmis. Stacionarių atliekų svėrimo įrenginių Aikštelėje nėra. Atliekų, kurių svarstyklėmis pasverti neįmanoma (pvz. didelių gabaritų baldai, statybinės atliekos), preliminarus svoris nustatomas vadovaujantis įmonės direktoriaus įsakymu patvirtinta dažniausiai pristatomų atliekų preliminarių svorių lentele. Aikštelėje taip pat gali būti kiti įrenginiai: pakavimo presas, ratinis krautuvas ir kt.

Pav. 14. DĖK'ui iniciatyva

Visose naujai statomose aikštelėse planuojamos daiktų dalinimosi aikštelių įrengimas.

STOTELĖS DĖK'UI SUTEIKIA DAIKTAMS ANTRUS NAMUS

 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-weight: bold;">STOTELĖS DĖK'UI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-size: small;"> DALIJIMOSI DAIKTAIS STOTELĖS DĖKUI DIDELIŲ GABARITŲ ATLIEKŲ SURINKIMO AIKŠTELĖSE AR STEGIANT AR VYKDANT VEIKLA BENDRADARBIAVIMO PAGRINDU </div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-weight: bold;">WWW.STOTELEDEKUI.LT</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-size: small;"> VIRTUALI STOTELĖ DĖK'UI GALIMYBĖ NĖ TIK PAMATYTI, BET IR REZERVUOTI REIKIAMĄ DAIKTĄ </div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-weight: bold;">DAIKTAI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-size: small;"> PRIIMAMI TINKAMI NAUDOTI IR TVARKINGI DAIKTAI </div>	 <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-weight: bold;">SAVANORIAI</div> <div style="background-color: #1a3d54; color: white; padding: 5px; font-size: small;"> VEIKLOS VYKDYMOI PASITELKIAMI IR SAVANORIAI </div>
---	--	---	---

Pav. 15. Stotelių DĖK'ui sistema

Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į bet kurią Vilniaus regione UAB "VAATC" administruojamą DGASA darbo metu. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti, tvarkingi, nesulūžę, išskyrus atvejus, kai daikto defektas yra lengvai sutvarkomas. Jeigu pristatomi išardyti daiktai, kartu su visomis daikto surinkimui reikalingomis detalėmis turi būti

pateikiama surinkto daikto nuotrauka (nuotrauka gali būti ir skaitmeninio formato) ir jeigu yra – naudojimosi instrukcija.

Priimtą daiktą Operatorius ar Savanoris nufotografuoja, nuotrauką patalpina stotelių DĖK`ui duomenų bazės tinklapyje (toliau – duomenų bazė) priskirdamas atitinkamai kategorijai (baldai patalpinami skiltyje „Baldai“, interjero detalės patalpinamos skiltyje „Interjero detalės“, daiktai, kurių negalima priskirti kuriai nors kategorijai, patalpinami skiltyje „Kiti“). Aprašyme Operatorius ar Savanoris nurodo reikšmingas daikto savybes (pavyzdžiui, daikto privalumą ar defektą). Priimtas daiktas nufotografuojamas ir patalpinamas į duomenų bazę.

Duomenų bazėje, suteikiama galimybė rezervuoti, nurodant lankytojo vardą ir elektroninio pašto adresą, kuriais asmuo bus identifikuojamas atsiimant rezervuotus daiktus. Atidavimo dieną, rezervuoti daiktai yra atiduodami lankytojui rezervavusiam daiktą.

Pav. 16. Stotelės DĖK`ui

Kita Vilniaus regiono infrastruktūros plėtra:

✚ Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės plėtra, pritaikant plataus profilio veikloms

Atliekų ardymo ir apdorojimo metu kartu su į tolesnį panaudojimą nukreipiamų atliekų srautų susidarys medienos, tekstilės, plastiko, gumos, metalo atliekos ir kitos atliekos, tinkančios tolesniam apdorojimui (pvz. putplastis, gipskartonas). Atliekos, esant poreikiui ardomos, smulkinamos mobiliu smulkintuvu. Esant poreikiui, sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamas atliekų apdorojimo mechaninis įrenginys. Sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamos patalpos įrangos bei konteinerių aptarnavimui. Naudojimui tinkamos susidariusios atliekų frakcijos perduodamos atliekų tvarkytojams, o pakartotiniam panaudojimui skirti daiktai atskiriami iš atliekų srauto ir perduodami į pakartotiniam naudojimui skirtų daiktų stoginę.

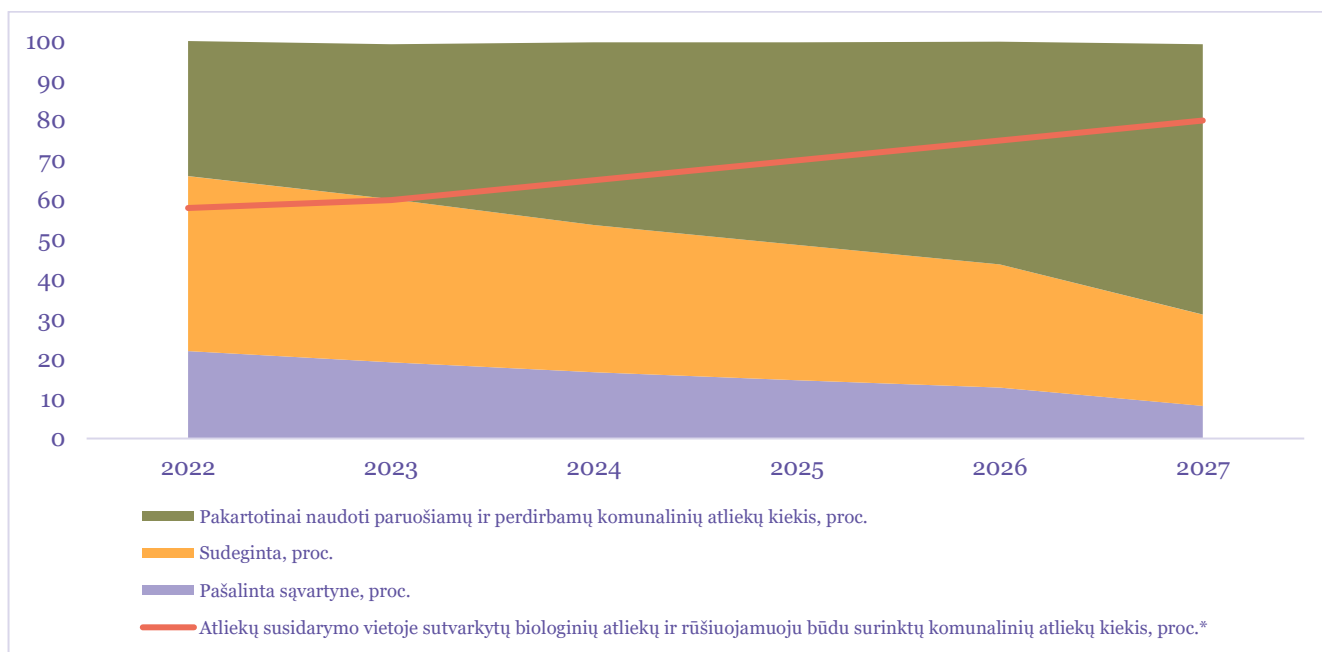
✚ Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio mėnesį. Sąvartyno įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periode šalinamomis atliekomis palaipsniui, vieną sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita sekcija. 1-osios sekcijos, kuri buvo pastatyta 2007 m. ir kurioje pradėtos kaupti atliekos, plotas – 8,8 ha, 2013 m. pastatyta ir pradėta eksploatuoti antroji sąvartyno sekcija, kurios plotas 6 ha. Iki 2022 m. pradžios į sąvartyną pristatyta jau priimta apie 2,5 mln. tonų atliekų. Išnaudojus visą kaupo tūrį įrengtose sąvartyno sekcijose, 2023 m. planuojama naujos, 3-iosios sąvartyno sekcijos statyba, kurioje būtų tvarkomos regione susidariusios ir tolesniam perdirbimui netinkamos atliekos (pvz. po atliekų

deginimo likę pelenai, šlakai).

Vystant sąvartyną ir palaipsniui užpildžius visas įrengtas sąvartyno sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, palaipsniui uždengiant sąvartyno kaupą, įrengus 3-iają sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sąvartyno sekcijos bus uždaromos. Po sąvartyno uždarymo 30 metų bus tęsiamas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, vykdomas iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama paveiksle Nr. 20.

Pav. 17. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Reikšmingiausias Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą ir pertvarkymą, galimu atskiro maisto (virtuvės) atliekų surinkimo pabrangimu, aplinkos teršimo mokesčio didėjimu (už atliekas šalinamas sąvartyne).

Šalčininkų rajono savivaldybėje maisto (virtuvės) atliekų srauto rinkimas bus vykdomas mišriu būdu. Šalčininkų mieste planuojama maisto (virtuvės) atliekų surinkimą vykdyti konteinerine sistema, o Jašiūnuose ir Eišiškėse užtikrinti individualių kompostavimo dėžių plėtrą, įvertinant galimybę biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gauti nuolaidas už komunalinių atliekų tvarkymą.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus regioninio plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 4–6%. Prognozuojama, kad pradėjus vykdyti MVA rūšiuojamąjį surinkimą įmokos už atliekų tvarkymą gyventojams didės. Prognozuojama, kad tokiu būdu atskirai surenkamo MVA srauto surinkimo kaina gali didinti surinkimo kainą 4–6 proc.

Lentelė 22. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Šalčininkų rajono savivaldybėje

Regionas	Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Vilniaus regionas	Šalčininkų r. sav.	5,99

Šaltinis: AAA

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t¹³), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras

¹³ Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

surinkimas, gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 200–250 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, - apie 300–400 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 21 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną.

Net ir ženkliai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad suma mokesčio sumokamo už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 metais bus 1,5 karto didesnė nei sumokama šiuo metu.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Vilniaus regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už Šalčininkų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Šalčininkų rajono savivaldybė.

Lentelė 23. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	34		39		46		51		56		57
260.3.	Visų Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)	22		19,2		16,7		14,7		12,8		8
261.1.	Šalčininkų rajono savivaldybėje atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	58		60		65		70		75		80

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
261.2.1.	Naujai pastatytų konteinerių skaičius vnt. (bendro ir individualaus naudojimo) aprūpinant namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse Šalčininkų rajono savivaldybėje			1092								
	Užtikrintas gyventojų kompostavimas vietoje urbanizuotose vietovėse Šalčininkų rajono savivaldybėje (Jašiūnų miestelyje ir Eišiškių mieste)				1							
261.2.2.	Nupirktų individualių kompostavimo dėžių skaičius vnt., aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse Šalčininkų rajono savivaldybėje							930				

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ											
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	
261.5.	Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti Šalčininkų rajono savivaldybėje, konteinerių skaičius vnt.			5			8					7	
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingas atliekas	Nuolatos DGASA aikštelėse											
261.7.5.	Išplėsti DGASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)												
261.7.5	Naujai įrengtų DGASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus Šalčininkų rajono savivaldybėje, vnt.					1							

Lentelė 24. Šalčininkų rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	SIEKTI MAŽINTI ATLIEKŲ SUSIDARYMĄ SKATINANT VARTOTOJUS RINKTIS DAUGKARTINIUS GAMINIUS, NAUDOTI PRODUKTUS PAKARTOTINAI, REMONTO IR (AR) TAISYMO PASLAUGAS														
1.1.5.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos														
1.5.1.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Šalčininkų rajono savivaldybėje														
1.5.1.1.-1	Susitikimai su bendruomenėmis					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.5.1.1.-2	Viešinio plano suderinimas					1		1		1		1		1	
1.2.	UŽTIKRINTI ŠIUOKŠLINIMO PREVENCIJĄ, TVARKYTI ŠIUOKŠLES														
1.2.1.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose														
1.2.1.1.	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Šalčininkų rajono savivaldybėje														
1.2.1.1.-1	Viešojo geriamojo vandens stotelių kiekis								3		2		1		
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Šalčininkų rajono savivaldybėje														
1.2.2.-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas						1		1		1		1		1
2.	ATLIEKŲ ATSKYRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANT PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI														
2.-1	Šalčininkų rajono savivaldybėje atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.				58		60		65		70		75		80
2.1.	GYVENTOJŲ APLINKOSAUGINIO SĄMONINGUMO IR ATSAKOMYBĖS ATLIEKŲ RŪŠIAVIMO SRITYJE DIDINIMAS														
2.1.4.	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.1.4.1.	Viešinimo kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.1.4.1.-1	Viešinimo priemonių skaičius				1		1		1		1		1		1
2.2.	ATLIEKŲ RŪŠIAVIMO PRIEMONIŲ IR INFRASTRUKTŪROS PRIEINAMUMO DIDINIMAS														
2.2.2.	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra														
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.2.1.-1	Individualaus naudojimo konteinerių skaičius, vnt.								540				516		
2.2.3.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra														
2.2.3.1.	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių pasiekiamumo užtikrinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.3.1.-1	Individualaus naudojimo konteinerių skaičius								210				300		
2.2.5.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.5.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Dieveniškėse														
2.2.5.1.-1	Įrengta naujų DGASA aikštelių, vnt.								1						
2.2.7.	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekomis kompostuoti														
2.2.7.1.	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.7.1.-1	Kompostavimo dėžės, vnt.										930				
2.2.8.	Maisto (virtuvės) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiuojamais ar rūšiuojamojo surinkimo maišais														
2.2.8.1.	Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.8.1.-1	Maisto (virtuvės) atliekų konteineriai, vnt.						1092	Pagal poreikį							
2.2.10.	Buityje susidarantioms tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.10.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.10.1.-1	Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantioms tekstilės atliekomis surinkti, konteinerių skaičius vnt.					5					8			7	
2.2.12.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.12.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.12.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	Nuolat													
2.2.12.1.-2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Šalčininkų rajono savivaldybėje atnaujinimas	Nuolat													
2.2.13.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo														
2.2.13.-1	Pasirašytų sutarčių skaičius	Nuolat pagal poreikį													
2.2.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo														
2.2.14.-1	Pasirašytų sutarčių skaičius	Nuolat pagal poreikį													
2.2.15.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Šalčininkų rajono savivaldybėje														
2.2.15.-1	Įgyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo projektų skaičius						1		1		1		1		1
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI														
3.-1	Atliekų, paruoštų pakartotinai naudoti, kiekis t / metus		52		57		62		69		76		83		91
3.1.	TIKRINANT, VALANT AR TAISANT ATLIEKOMIS TAPUSIUS PRODUKTUS AR JŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PARUOŠTI TAIP, KAD JIE BŪTŲ VĖL TINKAMI NAUDOTI BE PRADINIO APDIRBIMO														
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „Dėkui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK‘ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Šalčininkų rajono savivaldybėje														
3.1.2.-1	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK‘ui“ įrengimas								1						
4.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
4.-1	Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų (pagal				34		39		46		51		56		57

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
	svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)														
5.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
5.-1	Visų Šalčininkų rajono savivaldybėje susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)			22		19,2		16,7		14,7		12,8		8	

1 Priedas

Lentelė 25 Registruotų gyventojų skaičius Vilniaus regiono savivaldybėse 2016–2021 m.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų savivaldybė	23 750	23 721	23 721	23 99	24 103	25 946
Šalčininkų rajono savivaldybė	35 399	35 399	37 829	34 547	33 742	32 996
Širvintų rajono savivaldybė	17 458	17 458	16 620	16 323	16 148	15 949
Švenčionių rajono savivaldybė	25 180	23 893	23 391	22 932	22 929	22 493
Trakų rajono savivaldybė	31 447	31 447	32 492	32 546	33 204	32 552
Ukmergės rajono savivaldybė	33 011	31 822	37 345	36 906	36 434	35 864
Vilniaus miesto savivaldybė	543 493	546 287	547 484	561 887	598 680	566 440
Vilniaus rajono savivaldybė	102 014	102 268	103 481	105 109	107 337	108 948
Viso gyventojų	811752	812295	822363	834242	838 117	841 992

Šaltinis: AAA duomenys

2 Priedas

Lentelė 26. Gyventojų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo

		2018	2019	2020
Vilniaus regionas	Miestas	635 86,00	628 492,21	621 184,39
	Kaimas	169 81,00	167 510,35	165 562,62
Elektrėnų sav.	Miestas	15 784,00	15 600,47	15 419,08
	Kaimas	7 940,00	7 847,68	7 756,43
Šalčininkų r. sav.	Miestas	10 771,00	10 645,76	10 521,98
	Kaimas	20 494,00	20 255,71	20 020,18
Širvintų r. sav.	Miestas	5 690,00	5 623,84	5 558,45
	Kaimas	9 880,00	9 765,12	9 651,58
Švenčionių r. sav.	Miestas	14 692,00	14 521,17	14 352,32
	Kaimas	9 189,00	9 082,15	8 976,55
Trakų r. sav.	Miestas	16 493,00	16 301,23	16 111,68
	Kaimas	15 999,00	15 812,97	15 629,11
Ukmergės r. sav.	Miestas	20 570,00	20 330,82	20 094,42
	Kaimas	13 806,00	13 645,47	13 486,81
Vilniaus m. sav.	Miestas	547 72,00	549 233,45	551 201,94
	Kaimas	212	209,53	207,10
Vilniaus r. sav.	Miestas	4 614,00	4 560,35	4 507,32
	Kaimas	91 961,00	90 891,72	89 834,87

Šaltinis: Statistikos departamentas, 2019 m.

3 Priedas

Lentelė 27 Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Vilniaus apskrities savivaldybėse. (tonos/metus)

	2018	2019	2020	2021
Elektrėnų sav.	7 403	6 813	6 347	7 060
Šalčininkų r. sav.	6 428	7 018	7 570	7 078
Širvintų r. sav.	3 824	4 133	4 446	4 541
Švenčionių r. sav.	9 440	8 224	8 354	8 588
Trakų r. sav.	10 956	12 212	14 616	20 493
Ukmergės r. sav.	14 737	14 021	15 478	15 518
Vilniaus m	222 656	185 440	163 766	178 838
Vilniaus r. sav.	39 288	39 339	41 747	42 882
Viso	314 732	277 201	262 323	284 998

Šaltinis AAA duomenys

4 Priedas

Lentelė 28 Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti Šalčininkų r. savivaldybėje, skaičius

	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	113	113	113	117
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	335	306	364	111
Sodų bendrijų skaičius, vnt.	3	10	10	10
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	1		-	-
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės garažų bendrijose, vnt.	1	1	1	1

5 Priedas

Lentelė 29 Konteinerių kiekis Šalčininkų rajono savivaldybėje

	2018	2019	2020	2021
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui	163	163	163	167
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui	151	153	153	157
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui	163	163	163	167
Maisto atliekų konteineriai	0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai	0	7	7	14

Šaltinis AAA duomenys

6 Priedas

Lentelė 30 Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Šalčininkų r. sav.

	2019	2020	2021
Popierius, popieriaus ir kartono pakuotės	126	114	-
Plastikas, kitos plastikinės pakuotės	90	55	-
PET pakuotės	4	46	-
metalinės pakuotės	0	11	-
Kombinuota pakuotė	-	9	-
Stiklas, stiklo pakuotės	126	325	-

Šaltinis AAA duomenys

7 Priedas

Lentelė 31. Komunalinių atliekų tvarkymas Šalčininkų savivaldybėje

Šalčininkų r. sav.	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Surinkta komunalinių atliekų, t	5633,719	5633,719	6428,488	7018,42	7569,759	7078,081
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	279,689	279,689	3360,7929	2415,8403	2492,015	1426,67
Sudeginta komunalinių atliekų, t	0	0	226,62705	106,70673	554,59204	3404,527
Pašalinta komunalinių atliekų, t	5354,03	5354,03	1097,3419	1292,2792	1484,1678	1816,945
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t	0	0	1743,7262	3203,5938	3038,9842	0

Šaltinis AAA duomenys

8 Priedas

Lentelė 32. Komunalinių atliekų kiekių prognozė Šalčininkų rajono savivaldybėje 2022-2027 m. (t)

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	140	213	286	359	433	585
Žaliosios atliekos	190	322	454	586	717	1047
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	2	4	5	7	9	13
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	0	0	206	207	207	296
Tekstilės atliekos	44	89	133	178	222	278
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	112	183	254	325	396	573
PET pakuočių atliekos	14	19	23	28	33	44
Kombinuotų pakuočių atliekos	14	18	22	26	30	40
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	14	24	33	43	52	68
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	247	276	305	334	363	436
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	4	8	12	15	19	24
Didžiosios atliekos	333	367	403	443	488	561
Elektros ir elektroninės įrangos	250	263	276	290	304	329

atliekos						
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,32	0,32	0,32	0,33	0,33	0,33
Buityje susidarančios pavojingosios atliekos	0,1	0,11	0,11	0,12	0,13	0,13
Kitos komunalinės atliekos	0	0	0	0	0	0
Mišrios komunalinės atliekos	5789	5650	5032	4705	4265	3190
Iš viso	7173	7434	7444	7547	7538	7415

Šaltinis sudaryta konsultanto